

พฤติกรรมกรอมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

นางสาววรรณภา สุวรรณจ้าง

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Saving Behavior of Public Sector's Teaching Personnel in Hat Yai District,
Songkhla Province**

Miss Wannapa Suwannajang

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics**

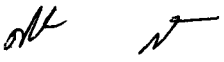
School of Economics

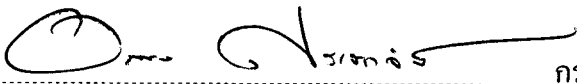
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

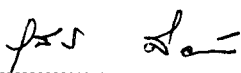
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ พหุติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล นางสาววรรณภา สุวรรณจำง
แขนงวิชา เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศิลพิพัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
วันที่ 29 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2553

ชื่อการศึกษา **คั่นคว้ออิสระ** พฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
ผู้ศึกษา นางสาววรรณภา สุวรรณจ่าง **ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต**
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจามันท์ ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมการออมและรูปแบบการออมของข้าราชการครู (2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครู

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิโดยข้อมูลปฐมภูมิได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูจำนวน 110 คนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าร้อยละและวิเคราะห์สมการถดถอย (Regression Analysis) โดยวิธี Ordinary Least Square (OLS) Estimated โดยใช้ Program GRET

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการออมโดยทั่วไปของข้าราชการครู คือจะมีปริมาณเงินออมต่อเดือนประมาณ 1,000 - 5,000 บาท และมีเป้าหมายในการออมเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาคือเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน และเมื่อศึกษารูปแบบในการออมปรากฏว่าส่วนใหญ่จะมีการออมเงินกับธนาคารพาณิชย์เป็นหลักรองลงมาคือออมกับธนาคารเฉพาะกิจ เมื่อศึกษาความแตกต่างตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาพบว่าข้าราชการครูมีวัตถุประสงค์ที่จะฝากออมไว้กับธนาคารพาณิชย์เหมือนกัน รองลงมาคือฝากไว้กับธนาคารเฉพาะกิจ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู

สำหรับปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้น พบว่า ตัวแปรเพศ รายได้ ระดับการศึกษา และ ตัวแปรอายุ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปพยากรณ์ตัวแปรตามคือการออมได้ ส่วนตัวแปรที่ไม่สามารถนำไปพยากรณ์การออมได้จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรสถานภาพ และอายุการทำงานที่ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ การออม ข้าราชการครู พฤติกรรมการออม

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจามันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

วรรณภา สุวรรณ่าง
มกราคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	5
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	5
1.4 ข้อยกเว้นในงานวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	41
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
3.3 เครื่องมือในการวิจัย.....	42
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
3.5 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา.....	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	45
4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้รายจ่าย.....	48
4.3 พฤติกรรมการออม.....	52
4.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับพฤติกรรมการออม.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	74
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	74
5.2 อภิปรายผล.....	76
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	82
ก แบบสอบถาม.....	83
ประวัติผู้ศึกษา.....	89

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนามีความต้องการขยายการลงทุน เพื่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือให้ประชาชนอยู่ดีกินดีกว่าที่เป็นอยู่ ประเทศไทยจึงต้องการเงินลงทุนเป็นจำนวนมากเพื่อใช้ในโครงการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเทคโนโลยีความทันสมัย และต้องการเป็นศูนย์กลางทางการค้าในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อความต้องการเงินลงทุน เพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศมีความต้องการสูง ถึงแม้ว่าปริมาณการออมจะค่อนข้างสูง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการใช้เงินลงทุนค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบการออมกับการลงทุนแล้วถือว่าปริมาณการออมของไทยค่อนข้างต่ำ จากผลการศึกษาจากสำนักต่างๆที่วิจัยออกมา พบว่าคนไทยมีพฤติกรรมการออมลดลง เนื่องจากปัจจัยหลายๆด้าน เช่นขาดการควบคุมการเงินที่ดี การใช้บัตรเครดิตอย่างประมาท รายได้ต่ำรายจ่ายสูง ซึ่งนับว่าเป็นวิกฤติการออมอย่างรุนแรง โดยมีบทความการสัมภาษณ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยประจำปี ในหัวข้อเรื่อง การออมภายในประเทศ โดยระบุถึงอัตราการออมของประเทศไทยว่า อยู่ในระดับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น และไม่เพียงพอจะรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจที่ต้อง ใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก

จากผลการศึกษาพบว่า ขณะที่ประเทศกำลังประสบกับภาวะการณ์ขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างรวดเร็ว และกำลังจะมีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในโครงการ เมกะ โปรเจกต์ แต่อัตราการออมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2553 กลับอยู่ในระดับ 30.5% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยการออมภาคครัวเรือนเติบโตเพียง 3.8% ทั้งนี้ การออมของประเทศไทยในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ได้ลดลงถึง 5.1% โดยภาคครัวเรือนมีอัตราการออมลดลงมากที่สุด 5.4% ส่วนการออมภาครัฐลดลง 3.7% ตรงกันข้ามกับภาคเอกชนที่มีอัตราการออมเพิ่มขึ้น 1.1% สำหรับการออมภาคครัวเรือน นับเป็นภาคที่น่าเป็นห่วงที่สุด โดยประเด็นหลักที่ทำให้การออม ของภาคนี้ลดลง มาจากหลายเหตุปัจจัยเริ่มต้นจากพฤติกรรมการบริโภค ที่เปลี่ยนไปสู่การใช้จ่ายที่มากขึ้นเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยต่ำ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถกู้ยืมได้ง่ายขึ้น ในขณะที่รายได้ไม่เพิ่มขึ้น หรือลดลงตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจ นอกจากนี้แล้ว ผู้บริโภคส่วนหนึ่งยังเปลี่ยนพฤติกรรมเป็น “ใช้ก่อน-ออมทีหลัง” กันมาก เช่น เดิมมี 100 บาท ออม 50 บาท แต่ปัจจุบันการออมเหลือเพียง 28 บาท ที่สำคัญ มีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ ถึง 6.06% ในจำนวนนี้มีการใช้จ่ายไปกับรถยนต์ และ โทรศัพท์มือถือมากที่สุด ยังมีการ

พบด้วยว่าคนรวยจะออมมากกว่าคนจน และคนที่อายุมากกว่าออมมากกว่าคนอายุน้อย แต่คนที่มีความรู้สูง และอยู่ในกรุงเทพฯ กลับออมน้อยกว่า เพราะเข้าถึงการกู้ยืมเงินได้ง่ายกว่าในยามฉุกเฉินที่น่าเป็นห่วงยังพบว่า ในปี 2547 คริวเรือนที่มีรายได้ต่ำ มีหนี้มากขึ้น และหากพิจารณาการออมของคนไทย จะพบว่า ประมาณ 90% ของคนไทยทั้งประเทศ มีเงินออมเฉลี่ยเพียง 4,379 บาทเท่านั้น หรือหากคิดเป็นรายเดือนก็ออมได้เพียงเดือนละ 364.9 บาทเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมไทย ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ยังมีส่วนทำให้การออมลดลงด้วย โดยคนที่เป็นเกษตรกรสามารถเข้าถึงบริการทางการเงิน ได้มากขึ้น ส่วนโครงการภาครัฐจำนวนมาก เช่น 30 บาท รักษาทุกโรค ทำให้ผู้คนไม่ต้องออมเพื่อยามฉุกเฉิน อย่างไรก็ตาม การสำรวจพบว่า คริวเรือน 54% คิดว่ายังออมไม่เพียงพอ และยังมีปัญหาในการวางแผนที่จะออม โดยส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มืออาชีพ ไม่แน่นอน และรายได้น้อย เช่น แรงงาน หรือภาคการเกษตร รวมถึงกลุ่มผู้มีการศึกษาน้อย ส่วน 17% ยังไม่แน่ใจว่าออมเพียงพอหรือไม่ 28% คิดว่า ออมเพียงพอแล้ว และ 18.33% เห็นว่ายังมีอุปสรรคทำให้ไม่สามารถออมได้

กรณีข้างต้น ทำให้ได้ข้อสรุปว่า การออมของประเทศไทยไม่เพียงพอต่อการช่วยให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยอย่างมีเสถียรภาพ ทั้งนี้ หากต้องการให้ประเทศขยายตัวประมาณ 5-6% ต่อปี และเพียงพอต่อการลงทุนในประเทศคนไทยในประเทศ ก็จะต้องออมเพิ่มขึ้นในระดับ 35.3-37.0% ของจีดีพี จากปัจจุบันที่ออมอยู่ในระดับเพียง 30.5% ของจีดีพี หรืออย่างน้อยก็ต้องออมให้ได้ 32.3-34% ของจีดีพี หากยอมให้มีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด 3% ใน 4-5 ปีข้างหน้า ซึ่งหมายถึงจะต้องออมเพิ่มขึ้น 1.8-3.5% ของจีดีพี

โดยปัญหาเร่งด่วนคือ ต้องเพิ่มการออมภาคครัวเรือนที่ต่ำมากให้มีอัตราสูงขึ้น โดยขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้จูงใจ นอกจากนี้จะต้องคุมการปล่อยสินเชื่อเพื่อ การอุปโภคบริโภคที่ฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนที่มีรายได้น้อย โดยดูแลการแข่งขันการให้สินเชื่อของบริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และต้องให้ความรู้ในด้านการออมแก่ประชาชน โดยหาช่องทาง และความสะดวกสบายในการออมให้แก่ผู้มีรายได้น้อยเพิ่มขึ้น รวมทั้งจูงใจด้วยสิทธิพิเศษทางภาษีการออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการมากขึ้นในวงเงินที่สูงขึ้น เช่น จาก 300,000 บาท เป็น 500,000 บาท รวมทั้งส่งเสริมการออมระยะยาว เช่น ให้สิทธิพิเศษในการออมในพันธบัตรรัฐบาลอายุยาว การประกันชีวิต และการออมเพื่อการเกษียณอายุ หากกระตุ้นภาคครัวเรือนได้ไม่เพียงพอ ก็จำเป็นต้องเร่งการออมภาคบริษัท โดยให้สิทธิประโยชน์มากขึ้น และเร่งการออมภาครัฐทดแทน

และจากความจำเป็นของการใช้เงินทุนเพื่อพัฒนาประเทศ รัฐบาลไทยได้พยายามที่จะเร่งรณรงค์ให้คนไทยรู้จักประหยัดและอดออม เพื่อเพิ่มเงินออมซึ่งเป็นทุนภายในของประเทศเป็นระยะ แม้ในปัจจุบันธนาคารออมสินได้ใช้สื่อต่าง ๆ ในการรณรงค์เร่งระดมเงินออมโดยออกแผนรณรงค์ “ออม 1 ส่วน ใช้จ่าย 3 ส่วน” มาตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน 2548 และก่อนหน้านี้นี้ เราก็คพบโฆษณาของธนาคารเกษตรและสหกรณ์ที่ แจกบัญชีใช้จ่ายให้กับเกษตรกรทุกครัวเรือนตั้งแต่ต้นไตรมาสที่ 4 ของปี 2547 ล่าสุดคือการผลักดันให้เกิดกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนออมเงินไว้ใช้ในยามเกษียณ พร้อมไปกับการมีกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ยังเป็นการสะสมทุนเพื่อรองรับโครงการสาธารณสุขูปโภคขนาดใหญ่ของภาครัฐที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วยที่ผ่านมาแนวโน้มการลงทุนของภาครัฐ และเอกชนมีมากขึ้น โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ของรัฐที่จะเกิดขึ้นระหว่างปี 2549-2552 ประเทศก็จะต้องขาดดุลบัญชีเดินสะพัด เฉลี่ยที่ 1.68 % ของจีดีพี ขณะที่สัดส่วนของเงินออมลดลง จำเป็นต้องพึ่งแหล่งทุนในประเทศ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ทำให้ประเทศต้องเร่งเพิ่มสัดส่วนเงินออม แต่เมื่อสัดส่วนเงินออมลดลงในขณะที่ประเทศต้องการการพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทำให้จำเป็นต้องใช้เงินอย่างมากในการลงทุน แต่ก็ดูเหมือนว่าสัดส่วนเงินออมต่อเงินลงทุนของประเทศไม่สอดคล้องกัน

หากสังคมไทยยังคงมีอัตราการบริโภคที่สูง และมีแนวโน้มจะสูงยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมบริโภคนิยม ซึ่งเป็นเหตุทำให้คนไทย ใช้จ่ายมากกว่าเก็บออม โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ที่ชีวิตมองไปแต่ข้างหน้าแบบประมาท ไม่ค่อยมีการเก็บออม การดำเนินชีวิตด้วยความลำบากก็จะไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับบุคคล หรือปัจเจกบุคคลเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการพัฒนาประเทศก็จะเกิดความไม่สมดุล เพราะมีเงินจ่ายมากกว่าเงินออมในประเทศ การกู้ยืมเงินจากต่างประเทศก็จะเกิดขึ้น สภาพคล่องทางการเงินก็ขาดดุล ปัญหาต่าง ๆ ก็ย่อมเกิดตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการออมของประชาชน โดยจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เพื่อลดความเสี่ยงต่อความสมดุลทางด้านเศรษฐกิจได้มีการส่งเสริมการออม ซึ่งประเทศไทยมีฐานการออมที่ต่ำกว่าการลงทุน ทำให้ต้องพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ ทั้งการกู้ยืมและการลงทุนโดยตรง จากสถิติการออมของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ โดยเฉพาะการออมของครัวเรือนและภาครัฐ รวมถึงการใช้ทุนที่ไม่มีประสิทธิภาพขาดการเพิ่มการสะสมทุนอย่างต่อเนื่อง

พฤติกรรมกรรมการออมมีความจำเป็นและสำคัญอย่างมากต่อการดำรงชีวิตของประชาชน นำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความสุขอย่างพอเพียง ไม่เคียดรอน ไม่ว่าจะเป็นการออมของชุมชนหรือ

การออมภายในครัวเรือน จะทำให้ชุมชนหรือสังคมมีความเข้มแข็ง แต่เนื่องจากในปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย จึงทำให้เกิดภาระหนี้สิน การลงทุนประกอบอาชีพหรือปัจจัยการผลิตก็เป็นการลงทุนที่มีค่าใช้จ่ายสูง เมื่อรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายจึงต้องมีการกู้ยืม รัฐบาลจึงได้เข้ามาช่วยส่งเสริมการออมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้มีเงินทุนหมุนเวียนในชุมชน เพื่อส่งเสริม ภูมิปัญญา ความต้องการของชุมชน ฯลฯ การให้หน่วยงานท้องถิ่นเข้ามาดูแลและรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน ทำให้สามารถแก้ปัญหาหรือส่งเสริมสนับสนุนได้ตรงกับความต้องการของชุมชน ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สังคมก็จะเกิดสันติสุข ทำให้ลดปัญหาต่าง ๆ ทางสังคมได้

และในบรรดาอาชีพต่างๆพบว่าอาชีพข้าราชการครู เป็นหนี้มากเมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นๆ ในสาขางานเดียวกัน ทำให้รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยต้องให้ความช่วยเหลือในการให้เงินอุดหนุน เพื่อให้ข้าราชการครูกู้ยืมใช้หนี้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนี้เพื่อที่อยู่อาศัย เพื่อการศึกษานูตราและที่สำคัญหนี้ที่เกิดจากบัตรเครดิตต่างๆ แต่ก็ยังพบว่าไม่สามารถแก้ปัญหาตรงนี้ได้ดีเท่าที่ควรอาจมาจากพฤติกรรมการใช้จ่ายที่เกินตัว ขาดวินัยในการเก็บออมทำให้ผู้ศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาพฤติกรรมออมของข้าราชการครู โดยเฉพาะในอำเภอภาคใหญ่ซึ่งพบว่าเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคใต้และมีโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่กระจุกตัวอยู่หลายแห่ง ได้แก่ โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย โรงเรียนหาดใหญ่สมบูรณ์กุลถึลยาและ โรงเรียนหาดใหญ่รัฐประชาสรรค์ซึ่งโรงเรียนต่างๆเหล่านี้ล้วนเป็นโรงเรียนที่มีขนาดข้าราชการครูไม่ต่ำกว่า 300 คนทำให้มีความต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมออมของข้าราชการครูในอำเภอภาคใหญ่ในรูปแบบต่างๆ

จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่บริเวณฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 27 ของประเทศและใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของภาคใต้ มีความสำคัญในด้านเศรษฐกิจ เป็นศูนย์กลางการค้าของภาคใต้ สังคม การเมือง การปกครอง ศาสนา มีประชากรจำนวน 1,370,347 คน แบ่งเป็นเพศชาย 672,507 คน เพศหญิง 697,840 คน

รายได้ประชากรส่วนใหญ่มาจากภาคการเกษตร โดยมีสาขาการเกษตรกรรมเป็นสาขาหลัก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33.6 รองลงมาได้แก่ สาขาการค้าปลีกและค้าส่งร้อยละ 13.6 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเท่ากับ 95,162 บาท เป็นอันดับที่ 1 ของภาคใต้เรียงตามผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในจังหวัด (GPP)

อำเภอภาคใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นชุมชนเมืองที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดสงขลา มีประชากรรวมทั้งสิ้น 347,720 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจ การค้า การบริการ รับราชการ และรับจ้างทั่วไป

การศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนหรือส่งเสริมการออมของข้าราชการครูภายในอำเภอหาดใหญ่เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น เพศ สถานภาพบุคคล ระดับการศึกษา จำนวนบุตร รายได้ ภาระหนี้สิน มีผลต่อการออมหรือไม่มีผลต่อการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรออมและรูปแบบการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

3. ขอบเขตของการศึกษา

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครู ในเขตพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บข้อมูลจากการสำรวจ การสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากจำนวนข้าราชการครูทั้งหมด 110 คน โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ ช่วงระยะเวลาในการเก็บข้อมูล (พฤศจิกายน – ธันวาคม 2552)

4. ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นการศึกษาเฉพาะบางปัจจัยที่มีผลต่อการออม ไม่ได้ศึกษาในส่วนของสินทรัพย์เนื่องจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและระยะเวลาที่ทำการศึกษา

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การออมของครัวเรือน หมายถึง รายได้ส่วนที่สามารถใช้จ่ายได้จริง แต่ไม่ได้จ่ายออกไปเพื่อการบริโภคในปัจจุบัน

5.2 เงินออม หมายถึง เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งได้จากรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว

5.3 ข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ในมาตรา 4 ว่า หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ ซึ่งได้แก่ ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 38 ก. คือ (1) ครูผู้ช่วย (2) ครู (3) อาจารย์ (4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (5) รองศาสตราจารย์ และ (6) ศาสตราจารย์

5.4 รายได้ของครัวเรือน รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ได้แก่

- รายได้จากภาคเกษตร ได้แก่ รายได้ทั้งหมดที่มาจากอาชีพการเกษตร เช่น สวนยางพารา สวนผลไม้ ปลูกผัก

- รายได้นอกภาคเกษตรหรือรายได้อื่น ๆ รายได้ทั้งหมดที่มาจากนอกภาคเกษตร เช่น เงินเดือน ค่าขาย

5.5 รายจ่ายของครัวเรือน หมายถึง รายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อการซื้ออาหาร ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาบุตร ค่าใช้จ่ายเพื่อการสาธารณสุขบริโภค ค่าใช้จ่ายทางสังคม และค่าใช้จ่ายเพื่อผ่อนสินค้าหรือสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคให้ได้มาซึ่งความสะดวกสบาย เช่น การซื้อรถยนต์ โทรศัพท์ เป็นต้น และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

5.6 พฤติกรรมการออม หมายถึง การเข้าใจหลักการใช้จ่ายเงิน และเก็บออมเงินอย่างรู้ถึงคุณค่าของเงิน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้รับรู้พฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ปัญหาและอุปสรรคในการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา

6.2 เพื่อให้ทราบถึงทัศนคติในการออม ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออม ของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการออมในประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้ศึกษาพฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ผู้ศึกษาได้รวบรวมเอกสารและทฤษฎีต่างๆ ที่มีความใกล้เคียงและมีความสัมพันธ์กัน

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีปริมาณเงินของสำนักงานคลาสสิก (Classic Theory)

1.1 ทฤษฎีปริมาณเงิน หรือสมการแห่งการแลกเปลี่ยน

(The Quantity Theory Or The Equation of Exchange)

นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก มีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินมีผลกระทบต่อระดับสินค้าทั่วไปโดยตรง คือถ้าปริมาณเงินเพิ่มขึ้น ระดับราคาจะเพิ่มขึ้นตามในสัดส่วนเดียวกันในกรณีกลับกันถ้าหากปริมาณเงินลดระดับราคาสินค้าก็ลดลงตาม ซึ่งทฤษฎีการเงินในลักษณะนี้เป็นทฤษฎีการเงินแบบขยาย (The Cured Quantity Theory of Money) หรือทฤษฎีปริมาณเงินอย่างง่าย (The Simple Version of The Quantity Theory of Money) โดยเน้นบทบาทของเงินฐานะเป็นสื่อกลางสำหรับการแลกเปลี่ยน โดยมีข้อสมมติที่ว่ามนุษย์มีความต้องการที่จะถือเงินเพราะมีอำนาจในการซื้อ ดังนั้นการเพิ่มขึ้นของดัชนีการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินจะส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของระดับราคาในสัดส่วนเดียวกันทั้งนี้เพราะว่าคนมีอำนาจในการซื้อเพิ่มขึ้นและมีอุปสงค์ต่อสินค้าเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งในทฤษฎีการเงินแบบขยายนี้จะถือว่าการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน จะมีผลต่อระดับราคาเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนเดียวกัน โดยมีปัจจัยที่เป็นตัวแปรเข้ามากำหนดคือ

- ปริมาณเงิน (M)

ซึ่งหมายถึงปริมาณเงินในฐานะสื่อกลางที่ใช้สำหรับการแลกเปลี่ยน

- อัตราการหมุนเวียนของเงิน (V)

ซึ่งหมายถึงจำนวนครั้งที่เงินแต่ละหน่วยโดยเฉลี่ยถูกนำไปใช้ในการแลกเปลี่ยนทุกชนิด ในระยะเวลาที่กำหนดโดยปรกติมักจะเป็น 1 ปี (Transactions Velocity of Money) หรือบางครั้งเราเรียกกันว่าอัตราการแลกเปลี่ยนมือของเงินต่อปี (Annual Turnover Rate of Money) ซึ่งมีสิ่งที่เป็นตัวกำหนดคือ นิติบัญญัติ เช่น ความมั่งคั่ง หรือความสุรุ่ยสุร่ายระบบการชำระเงินใน

สังคมเป็นเรื่องราวของความถี่ในการรับถ่ายเงิน ซึ่งหากมีความถี่สูงจะส่งผลให้หมุนเวียนของเงินนั้นสูงตามไปด้วย

ปัจจัยอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นปัจจัยภายนอก เช่น ความรวดเร็วในการขนส่ง ถ้าหากมีระบบที่รวดเร็ว ก็ส่งผลให้อัตราการหมุนเวียนของเงินนั้นสูงตามไปด้วย

- ราคัรบราคา (P)

ซึ่งหมายถึงระดับราคาเฉลี่ยของราคาสินค้าทุกชนิดในรอบ 1 ปี ตามปกติแล้วจะนำมาเพื่อหาค่าดัชนีราคาของรายการสินค้า

- ปริมาณของรายการแลกเปลี่ยน (T)

โดยจะพิจารณาจากรายการแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจสำหรับปัจจัยที่มีส่วนกำหนดปริมาณของรายการแลกเปลี่ยนมีอยู่หลายปัจจัย เช่น ทรัพยากรของระบบเศรษฐกิจและขอบเขตของการแลกเปลี่ยนโดยตรงระหว่างสินค้ากับสินค้า (Barter System) หรืออาจจะกล่าวได้ว่าถ้าระบบเศรษฐกิจใดมีทรัพยากรอยู่มากก็จะมี การนำไปใช้ประโยชน์มาก แต่หากระบบเศรษฐกิจใดมีทรัพยากรอยู่มากก็ย่อมส่งผลให้ปริมาณของรายการแลกเปลี่ยนนั้นลดลง

1.2 ทฤษฎีปริมาณเงินในรูปแบบการซื้อขายแลกเปลี่ยน

(The Quantity Theory : Transaction Approach)

นักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงในยุคนี้ คือ Irving Fisher ซึ่งเป็นเจ้าของแนวคิดทฤษฎีปริมาณเงินในรูปแบบรายการซื้อขายแลกเปลี่ยน โดยได้ทำการแบ่งปริมาณเงินออกเป็น 2 ส่วนคือ

- M คือ เงินที่เป็นธนบัตรและเหรียญกษาปณ์
- M1 คือ เงินฝากกระแสรายวันประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม
- V คือ อัตราการหมุนเวียนเฉลี่ยของเงินประเภทบัตรและเหรียญกษาปณ์
ในระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งตามที่กำหนด (Demand Deposit)
- V1 คือ อัตราการหมุนเวียนเฉลี่ยของเงินประเภทเงินฝากกระแสรายวัน
ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งตามที่กำหนด (Demand Deposit)

ซึ่งจะสามารถที่เขียนความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆออกมาในรูปแบบสมการได้ดังนี้

$$MV + M1V1 = PT \quad \text{_____} (2)$$

ซึ่งในแนวทางการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นตัวแปรนั้นก็เหมือนดังสมการ (1) ที่กล่าวมาสิ่งที่แตกต่างกันออกไปคือ M1 และ V1 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

- เงินฝากกระแสรายวันประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (M1) จะมีสัดส่วนในลักษณะคงที่เมื่อเทียบกับเงินที่เป็นธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ (M)

- เงินที่เป็นธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ (M) ในการแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นใน M ย่อมที่มีผลทำให้ค่าคงที่ของ M1 นั้นเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันอีกทั้งยังเป็นสัดส่วนเดียวกันโดยในระยะสั้นนั้นค่าของ V, V1 และ T นั้นจะมีค่าคงที่แต่ส่วนที่จะเป็นตัวเฉื่อย (Passive) หรือตัวกำหนด คือ ค่า P ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในค่าของ P จะขึ้นอยู่กับเปลี่ยนแปลงในค่าของเงินฝากกระแสรายวันประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม (M1)

ซึ่งจุดอ่อนของแนวคิดในทฤษฎีปริมาณเงินของ Fisher นี้จะอยู่ที่เรื่องของการไม่นำอัตราดอกเบี้ยเข้ามาร่วมพิจารณาซึ่งในความเป็นจริงนั้นการที่อัตราดอกเบี้ยมีค่าสูงย่อมมีผลทำให้ค่าของตัว V นั้นมีค่าสูงตามไปด้วยแม้ว่าจะเป็นไปได้ตามระยะสั้นก็ตาม (อ้างใน วรศ อุปปาดิก หน้า 270)

1.3 ทฤษฎีปริมาณเงินในรูปแบบของรายได้

(The Quantity Theory : Income Approach)

จากรูปแบบของสมการในการแลกเปลี่ยนนั้นมีปัญหาอยู่ที่ว่าการแลกเปลี่ยนนั้นไม่ใช่สินค้าและบริการขั้นสุดท้าย (Final) ดังนั้นจึงมีการเกิดการนับซ้ำในเรื่องของปริมาณในการแลกเปลี่ยน (1) เพื่อแก้ไขปัญหาก็เกิดจากการนับซ้ำนี้จึงได้มีการแลกเปลี่ยนข้างต้นให้เป็นสมการที่มีรูปแบบดังนี้

$$MV_y = P_y Y \quad \text{_____ (3)}$$

โดยที่

M คือ ปริมาณเงิน

P_y คือ ดัชนีราคาสินค้า

Y คือ ดัชนีปริมาณสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นในระยะเวลาที่

พิจารณา หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่แท้จริง

(Real GNP)

V_y คือ จำนวนรอบของการหมุนเวียนของเงินในแต่ละหน่วยที่มีการ

ใช้ จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการในขั้นสุดท้ายซึ่งอยู่ในช่วง

ระยะเวลาที่มีการพิจารณา

โดยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่ว่าค่าของอัตราหมุนเวียน โดยเฉลี่ยของเงินนั้นเป็นค่าที่คงที่ค่อนข้างคงที่กล่าวคือมีเสถียรภาพ โชนอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงแต่ก็เป็นไปอย่างช้าๆ ในระยะสั้น สำหรับค่าของ V_y นั้นเป็นตัวแปรอิสระซึ่งจะไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ ปริมาณเงิน (M) นั้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงแต่อย่างใดอีกทั้งระบบเศรษฐกิจอยู่ภายใต้การจ้างงานที่เต็มที่ย่อมแสดงว่ามีการใช้ปัจจัยการผลิตทุกอย่างเต็มที่เพราะการแข่งขันของตลาดทำให้ราคาและอัตราค่าจ้างนั้นสามารถปรับตัวเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจอยู่ในภาวะการจ้างงานได้อย่างเต็มที่โดยอัตโนมัติซึ่งจากการปรับปรุงรูปแบบของสมการเราจะเห็นได้ว่าระดับราคาสินค้า (P_y) กับปริมาณเงินนั้นมีความสัมพันธ์กันในลักษณะผกผันแปรโดยตรงกับปริมาณเงิน (M) ดังรูป

$$P_y = \frac{MV_y}{Y}$$

1.4 ทฤษฎีปริมาณเงินในรูปแบบของการถือเงินสด

(The Quantity Theory : Cash – Balance Approach)

ซึ่งในทฤษฎีนี้มีนักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงคือ Marshall, Pigou, Robertson และ Keynes ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์ การเงินจากสำนักเคมบริจ ได้ร่วมมือกันพัฒนาทฤษฎีการเงินซึ่งมีชื่อว่า ทฤษฎีปริมาณเงินในรูปแบบการถือเงินสด หรืออาจจะเรียกได้ว่าทฤษฎีการเงินในรูปแบบของ สำนักเคมบริจ (Cambridge Veresion) มีแนวคิดที่จะมุ่งอธิบายว่าจะอะไรคือปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด ปริมาณเงินที่คนในสังคมต้องการถือเงินสดเอาไว้ ซึ่งในแนวคิดของทฤษฎีนี้กล่าวว่าปริมาณเงินที่แต่ละบุคคลที่ต้องถือเอาไว้ย่อมขึ้นอยู่กับความสะดวกสบายที่ได้รับการถือเงินและรวมถึงความรู้สึกปลอดภัยที่ตนเองได้รับจากการถือเงินเอาไว้ทั้งนี้เนื่องจากนั้นมีอัตราประโยชน์ในตัวของมันเอง และเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ถือมีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอย

จากรูปแบบของสมการ ในการแลกเปลี่ยนนั้นเราทราบคืออยู่แล้วว่ามีการปรับตัวของค่า ปริมาณเงิน(M) ด้วยค่าของอัตราหมุนเวียนของเงิน (V) ให้เท่ากับค่าของระดับราคาและปริมาณการ แลกเปลี่ยนทั้งหมด (T) ดังสมการที่ว่า $MV = PT$ แต่สำหรับการปรับค่าของปริมาณเงินของแนวคิด ทฤษฎีปริมาณเงินในรูปแบบการถือเงินสดจะมีการใช้ปัจจัยอีกตัวหนึ่งซึ่งแตกต่างออกจากสมการ การแลกเปลี่ยนซึ่งคือตัว k ซึ่งเป็นสัดส่วนของเงินที่คนต้องการถือไว้เมื่อเทียบกับรายได้คั้งนั้น ค่าตัว k อาจจะมีค่าเป็น 1/5 หรือ 1/10 หรือ ฯลฯ ก็ได้คั้งนั้นจึงสามารถที่จะสรุปได้ว่าความต้องการ ถือเงิน (Demand for money) มีค่าเท่ากับ PTk โดยที่ความต้องการการถือเงินนี้จะมีลักษณะเป็น

Stock Concept เช่นเดียวกับปริมาณเงิน (M) ซึ่งหมายถึงความต้องการถือเงินในขณะใดขณะหนึ่ง ดังนั้นเราจึงสามารถที่จะเขียนสมการการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆดังนี้

$$M = kPT \quad \text{_____ (4)}$$

ถ้าหากเราจะทำการเทียบสมการของ Fisher และ Marshall นั้นเราก็จะเห็นว่าจริงๆแล้วค่าของ k นั้นจะเป็นส่วนกลับของ V

ตั้งสมการที่ (1) และ (4)

$$MV = PT \quad \text{_____ (1)}$$

$$M = kPT \quad \text{_____ (4)}$$

เมื่อทำการกลับข้างของสมการที่ (1) จะได้ว่า

$$V = \frac{PT}{M} \quad \text{_____ (1.1)}$$

และทำการกลับข้างของสมการที่ (4) จะได้ว่า

$$\frac{1}{k} = \frac{PT}{M} \quad \text{_____ (4.1)}$$

และเมื่อเทียบค่าของสมการที่ (1.1) และสมการที่ (4.1) แล้วจะเห็นว่าค่าของ V นั้นจะเป็นค่าที่เป็นส่วนกลับของค่า k ซึ่งแสดงว่า

$$\frac{1}{k} = V$$

โดยเราอาจจะจัดรูปแบบของสมการได้ใหม่คือ

$$M \frac{1}{k} = PT \quad \text{_____ (5)}$$

ตัวอย่างกำหนดให้ปริมาณที่มีการแลกเปลี่ยนในระยะเวลา 1 ปี (PT) มีค่าเท่ากับ 2,000
ล้านบาทละมีค่าปริมาณเงิน (M) เท่ากับ 500 ล้านบาท

ในแนวคิดของทฤษฎีปริมาณเงินในรูปแบบสมการแลกเปลี่ยน

$$MV = PT$$

แทนค่าลงในสูตร

$$500V = 2,000$$

$$V = \frac{2,000}{500}$$

$$V = 4$$

แต่สำหรับแนวคิดของทฤษฎีความต้องการถือเงินสด

$$M = kPT$$

แทนค่าลงในสูตร

$$500 = k \cdot 2,000$$

$$\frac{500}{2,000} = k$$

$$\frac{1}{4} = k$$

ดังนั้นความหมายของค่าของ $k = \frac{1}{4}$ หมายความว่าคนมีความต้องการถือเงินสดโดยสามารถคิดมูลค่าได้เป็น $\frac{1}{4}$ ของปริมาณการซื้อขายแลกเปลี่ยนทั้งหมดในระยะเวลา 1 ปี

จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าความต้องการถือเงินนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยความต้องการมีอำนาจในการซื้อ ความสะดวกแก่ผู้ถือซึ่งเป็นเรื่องอรรถประโยชน์ในตัวของตัวเองนอกจากนี้ยังคงมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเป็นตัวประกอบเช่น ความมั่งคั่ง รายได้ ค่าเสียโอกาสตลอดจนระบบการ

ชำระเงินของสังคม ฯลฯ ซึ่งเราสามารถที่จะแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบของ Function ความต้องการเงินถือได้ดังนี้

$$M_d = f(W, P_Y, I, r_k, r_c, U, X) \quad \text{_____ (6)}$$

โดยที่

- M_d คือ ความต้องการถือเงินสด (Demand for Money)
- W คือ ความมั่งคั่ง (Wealth)
- P_y คือ รายได้ที่เป็นตัวเงิน (Money Income)
- I คือ อัตราดอกเบี้ย (Interest Rate)
- r_k คือ ผลตอบแทนจากเครื่องมือประเภททุน รวมทั้งสินค้าอุปโภคบริโภคถาวร (The Yield on Real Capital Including Consumer durable)
- r_c คือ ผลตอบแทนของสินค้า (The Yield on Commodities)
- U คือ อรรถประโยชน์ของเงิน (Utility of Money)
- X คือ ปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น อุปนิสัยในการใช้จ่าย ความหนาแน่นของประชากร ความรวดเร็วในการขนส่งหรือติดต่อสื่อสารระบบการชำระเงินของสังคม ฯลฯ

จากรูปแบบของ Function ข้างต้นเราสามารถที่จะวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆกับความต้องการถือเงินได้ดังนี้

1. ความมั่งคั่งและรายได้ที่เป็นตัวเงินนั้นมีความสัมพันธ์ความต้องการในการถือเงินในเชิงบวก
2. อัตราดอกเบี้ย, ผลตอบแทนจากเครื่องมือประเภททุน รวมทั้งสินค้าอุปโภคถาวร และผลตอบแทนของสินค้ากับความต้องการถือเงินนั้นมีความสัมพันธ์เป็นเชิงลบ

ซึ่งทางนักเศรษฐศาสตร์สำนักเคมบริงนี้มีความเชื่อถืออีกอย่างหนึ่งว่าในความต้องการปริมาณเงินส่วนหนึ่งนั้นจะขึ้นอยู่กับขนาดโดยเปรียบเทียบของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงินหากปริมาณเงิน

มีการเปลี่ยนแปลงไปก็จะส่งผลให้ระดับราคาสินค้า/บริการเปลี่ยนไปมากกว่าหรือน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงในปริมาณเงินก็อาจจะเป็นไปได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลตอบแทนของสินทรัพย์ที่ไม่ใช่เงิน

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการออมของคลาสสิก

1.1.1 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงกำหนดเงินออมที่แท้จริง ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก อัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในภาวะดุลยภาพในระยะยาวถูกกำหนด โดยอุปทานของเงินทุน ได้แก่ อุปทานของเงินออมในระบบเศรษฐกิจซึ่งมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยโดยตรง กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นอุปทานของเงินออมจะเพิ่มขึ้นและหากอัตราดอกเบี้ยลดลง อุปทานของเงินออมจะลดลง ดังนั้นความมั่งคั่งของประชาชน จึงเป็นเครื่องมือกำหนดการออมที่แท้จริง และผลิตภาพของทุนซึ่งเป็นเครื่องกำหนดการลงทุนที่แท้จริงของระบบเศรษฐกิจ การออมแสดงถึงการละเว้นการบริโภคในปัจจุบันเพื่อที่จะได้มีความสามารถ ในอนาคต การออมแสดงถึงการเสียสละของผู้ออมที่จะไม่ทำการบริโภคในปัจจุบัน ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่เป็นบวกจึงเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ออมทำการออมจำนวนหนึ่ง นอกจากนี้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่สูงขึ้นก็เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ออมทำการออมมากขึ้น เส้นการออมที่แท้จริงจึงเป็นเส้นที่มีลักษณะที่ลาดชันจากซ้ายไปขวา และมีค่าความชันเป็นบวก แสดงว่าการออมที่แท้จริง ผันแปรไปในทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ฟังก์ชันการออมตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของสำนักคลาสสิก แสดงได้ดังนี้

$$S = S(r)$$

โดยที่

S = การออมที่แท้จริง

R = อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง หรืออัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงินหักด้วยอัตราเงินเฟ้อ

รูปแบบการออมตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกคือ การซื้อ และการขาย พันธบัตร โดยผู้ออมและผู้ลงทุน โดยมีข้อสมมติประการแรกคือ พันธบัตรที่พิจารณานี้ เป็นพันธบัตรที่ให้ผลตอบแทนในรูปของกระแสของดอกเบี้ยอย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยไม่มีการจ่ายคืนเงินต้น ประการที่สอง ไม่มีตลาดรองสำหรับพันธบัตรดังกล่าว และประการที่สาม ไม่มีสถาบันตัวกลางทางการเงิน ดังนั้นวิธีการหาเงินจะเป็นวิธีการหาเงินโดยตรงคือ ผู้ลงทุนที่ต้องการใช้เงินจะออกพันธบัตรเพื่อนำมาขายให้แก่ผู้ออมโดยตรง สำหรับผู้ออมตามทัศนะของนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกเป็นผู้ออม ที่มีเหตุผล (Rational Saver) เขาจะใช้รายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภค ในปัจจุบันไปในการซื้อ พันธบัตรที่ออกโดยผู้ลงทุนที่ต้องการเงินเพื่อใช้จ่ายในการลงทุนมากกว่า ที่จะถือไว้ในรูปของเงินสด นั่นคือ ผู้ออมย่อมเลือกทางที่ให้ผลตอบแทนมากกว่าทางเลือกที่ไม่ได้ผล ตอบแทน

นอกจากนี้ Irving Fisher ได้ทำการศึกษาทฤษฎีอัตราดอกเบี้ย กล่าวว่า อัตราดอกเบี้ยปกติจะกำหนดเป็นร้อยละของเงินต้นในรูปของตัวเงิน ที่เรียกว่าอัตราดอกเบี้ยในนาม (Nominal Interest Rate) หรืออัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงิน ซึ่งแตกต่างไปจากอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Real Interest Rate) อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงคือ อัตราดอกเบี้ยแต่ในนามที่ได้มีการขจัดอิทธิพลของภาวะเงินเฟ้อแล้ว ดังนั้น อัตราเงินเฟ้อ จึงมีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยในนามของบรรดาสิ่งต่างๆ และให้ความหมายของอัตราดอกเบี้ยในนามเป็นฟังก์ชันของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงและอัตราเงินเฟ้อที่คาดหวัง ดังนี้

$$rn = rr + pe$$

หรือ

$$rr = rn - pe$$

เมื่อ

rn คือ อัตราดอกเบี้ยที่เป็นตัวเงิน หรืออัตราดอกเบี้ยในนาม

rr คือ อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

pe คือ อัตราเงินเฟ้อที่คาดคะเน

ดังนั้นเมื่ออัตราเงินเฟ้อที่คาดคะเนเพิ่มขึ้น จะทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงลดลง การออม ก็จะลดลงด้วย

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการออมของเคนส์

รายได้จากครัวเรือนสามารถถูกจัดสรรใน 3 ทางด้วยกัน คือ จ่ายภาษี บริโภค หรือ การออม รายได้หลังหักภาษีเป็นรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Disposable Income) ดังนี้

$$Y = S + C \quad (1)$$

โดยที่ Y = รายได้ที่เอาไปใช้จ่ายได้จริง

S = การออม

C = การบริโภค

ทั้งนี้ รายได้ การออม และการบริโภค ถูกจัดในรูปที่แท้จริง (real term)

ฟังก์ชันการออมในรูปปกติของ เคนส์ การเพิ่มขึ้นในการบริโภคเกิดจากการเพิ่มขึ้นของรายได้แต่ไม่มากเท่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ ซึ่งสามารถเขียนฟังก์ชันการบริโภคและการออมในรูปต่างๆ ไป ได้ดังนี้

ฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้น

$$C = a + bY \quad (2)$$

โดยที่

C = ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

a = ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในขณะที่ยังไม่มีรายได้

b = ค่าความโน้มเอียงในการบริโภค

Y = รัศับรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง

ในสมการที่ 2 C' และ S' เป็นแนวโน้มหน่วยสุดท้ายในการบริโภคและการออมตามลำดับ (Marginal Propensity to Consume and Save) ในทฤษฎีของเคนส์ C' และ S' จะเป็นบวก แต่น้อยกว่า 1

ฟังก์ชันการออมเส้นตรงอย่างง่าย ซึ่งเป็นไปตามสูตรของเคนส์ คือ

$$S = S_0 + sY \text{ โดยที่ } S_0 < 0 \text{ และ } 0 < S < 1$$

$$S = Y - C$$

$$= Y - (-a + b)Y$$

$$S = -a + (1 - b)Y \quad (3)$$

จากสมการที่ 1

$$C = Y - S$$

$$= Y - (S_0 + sY)$$

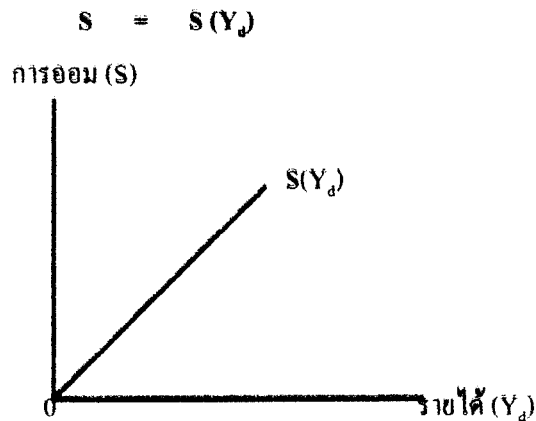
$$= -S_0 + (1 - s)Y$$

1.2.1 รายได้ที่แท้จริงกำหนดเงินออมที่แท้จริง

John Maynard Keynes เห็นว่ารายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (disposable income หรือ Y_d) หรือรายได้ที่ครัวเรือนได้รับหลังหักด้วยภาษีเงินได้ เป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดการบริโภคและการออมที่แท้จริง (S) ส่วนปัจจัยอื่นๆ ถือเป็นตัวกำหนดทางอ้อม ดังนั้นฟังก์ชันการออมตามแบบจำลองของ Keynes เป็น ดังนี้

$$S = S(Y_d)$$

การออม (S)

ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของการออมกับรายได้

จากภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของการออมกับรายได้ ตามสมมติฐานของเคนส์ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้ด้วย เนื่องจากครัวเรือนมีช่องทางการใช้จ่ายได้สองทาง คือ การบริโภค และการออม ความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้ตามสมมติฐานของเคนส์

มีสาระสำคัญคือ ณ ระดับรายได้ที่ต่ำมากๆ ครัวเรือนจะใช้จ่ายในการบริโภคมากกว่ารายได้ที่ได้รับในปัจจุบัน ซึ่งทำได้โดยการใช้จ่ายจากเงินออมที่เก็บสะสมในอดีตหรือโดยการกู้ยืม ดังนั้นเงินออม ที่ครัวเรือนมีอยู่จะลดลง (Dissaving) หรือการออมมีค่าเป็นลบ เมื่อระดับรายได้สูงขึ้น ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนจะเท่ากับรายได้ในงวดปัจจุบันพอดี ระดับรายได้ดังกล่าว คือระดับรายได้ที่เสมอตัวซึ่งการออมของครัวเรือนเท่ากับศูนย์ สำหรับระดับรายได้ที่สูง ครัวเรือนใช้จ่ายในการบริโภคน้อยกว่ารายได้ในงวดปัจจุบัน ดังนั้นครัวเรือนจะมีการออมเกิดขึ้น (Saving) หรือการออมมีค่า เป็นบวก จากสมมุติฐานดังกล่าว เส้นการออมจึงเป็นเส้นตัดแกนนอนที่ระดับรายได้หนึ่ง และมีลักษณะเป็นเส้นที่ลาดชันขึ้นจากซ้ายไปขวา ระดับรายได้ที่เส้นการออมตัดกับแกนนอนก็คือ ระดับรายได้เสมอตัว ซึ่งการออมเท่ากับศูนย์ลักษณะที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของเส้นการออม คือ ความชัน (Slope) ของเส้น การออมเป็นค่าเดียวกับค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม (Marginal Propensity to Save หรือ MPS) ซึ่งเป็นตัวกำหนดค่าตัวทวี (Multiplier) โดยตัวทวีมีค่าเท่ากับ $1 / MPS$ ดังนั้นค่าตัวทวีก็คือส่วนกลับของค่าความชันของเส้นการออมนั่นเอง และเป็นตัวที่แสดงว่ารายได้จะเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใด เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการใช้จ่ายจำนวนหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายในการลงทุน หรือการใช้จ่ายของรัฐบาล

1.3. แนวคิดเกี่ยวกับการออมภายหลังเคนส์

จากที่กล่าวไปแล้วการออมและการบริโภคเป็นของคู่กัน ดังนั้นการออมจึงมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอย่างใกล้ชิด และจากการศึกษาในบทนี้จะใช้แนวคิดทางทฤษฎีว่าด้วยการบริโภคและการออม เพื่อใช้ในการศึกษาสมมติฐานต่างๆ เกี่ยวกับการออมของประเทศไทย สำหรับทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภค ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1.3.1. ทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Theory) ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎี การบริโภคตามแนวคิดของ John Maynard Keynes ซึ่งเชื่อว่าในระบบเศรษฐกิจที่ผู้บริโภคมีเสรีภาพในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการและการบริโภคที่ตั้งใจไว้ของครัวเรือนในงวดเวลาหนึ่งจะถูกกำหนดโดยระดับรายได้สัมบูรณ์ในงวดเวลานั้น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน การบริโภคมวลรวมกับรายได้มวลรวมหลังหักภาษีเป็นรายได้ที่สามารถนำไปใช้จ่ายใช้สอยได้จริง มีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกัน

ดังนั้น จึงอาจเขียนในรูปสมการ แสดงความสัมพันธ์แบบง่ายๆของฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้น ได้ดังนี้

$$C_d = a + bY_d ; a > 0, 0 < b < 1$$

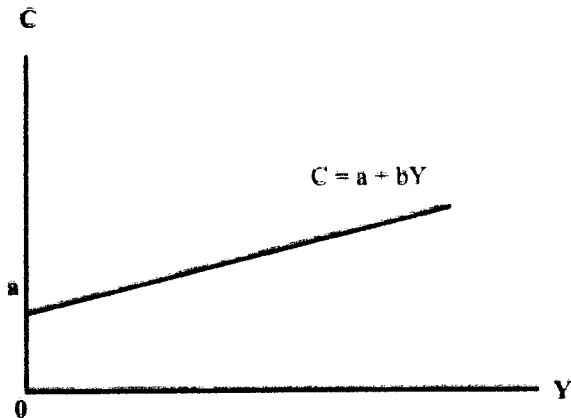
กำหนดให้ C_d คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

Y_d คือ ระดับรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริง

a คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในขณะที่ยังไม่มีรายได้ (Autonomous Consumption

Expenditure : แม้ว่าบุคคลจะยังไม่มีรายได้ ($Y=0$) แต่เพื่อความอยู่รอดจึงต้องมี ค่าใช้จ่ายระหว่างที่ยังไม่มีรายได้เกิดขึ้น

b คือ ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume หรือ MPC) หรือค่า coefficient ซึ่งแสดงถึงความชัน (slope) ของเส้นการบริโภคนั้นเอง สามารถนำสมการ มาแสดงโดยรูปภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2 การบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้สมบูรณ์ในระยะสั้น

จากสมการที่ (1) นำมาหารด้วย Y ตลอด จะได้ว่า

$$C/Y = a/Y + b$$

ในที่นี้ C/Y คือค่า APC (Average Propensity to Consume: ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค) บอกให้ทราบว่ารายได้ที่สามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริงจะถูกจัดสรรไปเพื่อการบริโภค เท่ากับ C/Y หน่วย

อธิบายได้ว่า a เป็นมูลค่าของการบริโภคระดับต่ำสุดที่ไม่เกี่ยวข้องกับรายได้ หรือเป็นระดับของการบริโภคที่เกิดขึ้น แม้จะไม่มีรายได้ เรียก a ว่าการบริโภคอิสระส่วน bY นั้นเรียกว่าการบริโภคโดยจงใจ การบริโภคส่วนนี้จะมีค่าเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับรายได้ การออมซึ่งเป็นส่วนที่เหลือจากการบริโภคจึงขึ้นอยู่กับรายได้ในปัจจุบัน เพราะเหตุที่ รายได้สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงของบุคคลจะถูกจัดสรรไปเพื่อใช้ในการบริโภค ส่วนที่เหลือ จะนำเก็บออมไว้ สามารถแปลงสมการการบริโภคเป็นสมการการออม โดยอาศัยคำจำกัดความที่ว่า

$$S = Y - C$$

ได้เป็นสมการการออม ดังนี้

$$S = -a + (1-b) Y$$

โดยกำหนดให้

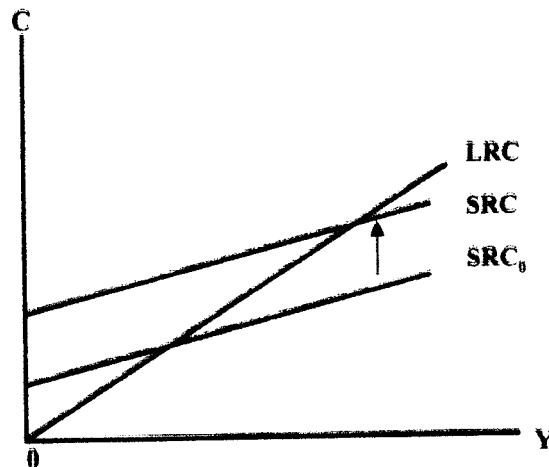
S คือ ระดับการออม

$-a$ คือ แสดงการบริโภคเพื่อการยังชีพ

$1-b$ คือ ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม (Marginal Propensity to Save หรือ MPS) คืออัตราส่วนของการออมที่เปลี่ยนแปลงไป

เมื่อรายได้เปลี่ยนแปลง สมการการออมซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการออม และจำนวนรายได้ที่บุคคลสามารถใช้จ่ายใช้สอยได้จริงในปัจจุบันเพราะเหตุว่าค่าความโน้มเอียง หน่วยสุดท้ายของการออม (MPS หรือ $-b$) เป็นบวก ดังนั้นปริมาณการออมและจำนวนรายได้ที่สามารถใช้จ่ายใช้สอยได้จริงจะมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกนั่นคือ เมื่อรายได้เพิ่ม การออมก็จะเพิ่ม

ตามทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ นั้นถือว่าความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับรายได้ จะเป็นไปตามกฎเกณฑ์จิตวิทยาขั้นพื้นฐาน โดยค่าความโน้มเอียงการบริโภคหน่วยสุดท้าย (Marginal Propensity to Consume หรือ MPC) จะเป็นค่าบวกและมีค่าน้อยกว่า 1 เนื่องจากบุคคลทั่วไปจะเพิ่ม การบริโภค เมื่อรายได้ของเขามากขึ้น แต่การบริโภคที่เพิ่มขึ้นจะน้อยกว่ารายได้ ที่เพิ่มขึ้นและ MPC ในช่วงระยะสั้นจะมีค่าน้อยกว่าในระยะยาว นอกจากในระยะสั้นการปรับตัวในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคล ต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้นั้น จะยังทำได้ไม่สมบูรณ์ ถ้ารายได้เพิ่มการบริโภคก็ อาจจะเพิ่มไม่มากนัก หรือถ้ารายได้ลดลงการบริโภคก็อาจจะลดลงไม่มากนัก เพราะผู้บริโภคคุ้นเคยกับมาตรฐานการบริโภคอยู่ระดับหนึ่งส่วนในระยะยาวการปรับตัวก็จะไปตามอย่างสมบูรณ์ สามารถแสดงโดยรูปภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 3 การบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้สมบูรณ์ในระยะสั้น (SRC) และระยะยาว (LRC)

1.3.2 ทฤษฎีรายได้ถาวร (Permanent Income Theory) ทฤษฎีนี้ถูกเสนอขึ้นครั้งแรกโดย Milton Friedman ในผลงานวิจัยเรื่อง A Theory of Consumption Function เมื่อ ค.ศ. 1957

Milton Friedman เสนอแนวคิดที่ว่า การบริโภคในปัจจุบันไม่ได้ขึ้นกับรายได้ในปัจจุบัน เพียงอย่างเดียว ยังขึ้นกับรายได้ในอนาคต ที่ผู้บริโภคคาดว่าจะได้รับอีกด้วย โดยเชื่อว่าครัวเรือน จะ

มีการจัดสรรรายได้เพื่อการบริโภคโดยอิงกับรายได้ในระยะยาว (long term income) ที่คาดว่าจะได้รับ ได้กำหนดรายได้ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ รายได้ถาวร (permanent income) และรายได้ชั่วคราว (transitory income) และกำหนดค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคออกเป็น 2 ส่วน เช่นกัน คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคถาวร (permanent consumption) และค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคชั่วคราว (transitory consumption) อธิบายถึงฟังก์ชันการบริโภคโดยการแบ่งเทอมของรายได้ และการบริโภคออกเป็นส่วนประกอบด้านถาวร (permanent) และด้านชั่วคราว (transitory) ดังนี้

$$Y = YP + Ytr$$

$$C = CP + Ctr$$

ซึ่ง Y คือ รายได้ที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลา ประกอบด้วย

YP คือ รายได้ถาวร (permanent income)

Ytr คือ รายได้ชั่วคราว (transitory income)

C คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย

CP คือ การบริโภคถาวร (permanent consumption)

Ctr คือ การบริโภคชั่วคราว (transitory consumption)

Friedman เชื่อว่ารายได้ชั่วคราว ซึ่งเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝันในงวดเวลาใด เวลาหนึ่งอาจมีค่าเป็นได้ทั้งบวกหรือลบ แต่ในระยะยาวแล้วรายได้ก็จะพอดี ดังนั้นรายได้ในระยะยาว ที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลาใดเวลาหนึ่งจึงมี เฉพาะส่วนถาวรเท่านั้น และเหตุผลทำนองเดียวกันนี้ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคที่เกิดขึ้นจริงจึงมีเฉพาะส่วนของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคถาวร ด้วยเช่นกัน ภายใต้ข้อสมมติที่ว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่าง

- 1) รายได้ถาวรกับรายได้ชั่วคราว
- 2) ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคถาวรกับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคชั่วคราว
- 3) รายได้ชั่วคราวกับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคชั่วคราว

แทนแรงงานและทรัพย์สินตลอดระยะเวลาชั่วชีวิต ส่วนรายได้ชั่วคราวนั้น หมายถึง รายได้ที่เกิดขึ้นเป็นบางโอกาส อาจเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือเกิดขึ้นตามความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ เช่น มรดก รายได้จากทรัพย์สินที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง (capital gains or losses) ซึ่งรายได้ ชั่วคราวนี้ จะเป็นบวกหรือลบก็ได้ สำหรับการบริโภคถาวรก็ได้แก่ มูลค่าของการบริโภคซึ่งได้ถูก วางแผนไว้ แล้วว่าจะใช้จ่ายในระยะนั้นๆ และการบริโภคชั่วคราวหมายถึง มูลค่าของการบริโภค ที่เกิดขึ้นเป็น ครั้งคราว กรณีรายได้ถาวรนั้น Friedman ได้เสนอให้อยู่ในรูป

$$YP = r (PVD)$$

โดยกำหนดให้

PVD = มูลค่าคิดลดปัจจุบัน (present discounted value)

$$PVD = \sum Y_t / (1+r)^t$$

Y_t = กระแสรายได้ที่คาดว่าจะได้รับในระยะเวลา t

$$t = 0 \dots n$$

r = อัตราดอกเบี้ย

จากแนวคิดของ Friedman ที่สร้างขึ้นเป็นทฤษฎีรายได้ถาวรได้กำหนดเป็นสมการดังนี้

$$CP = k(r,u,w) Y_p$$

โดยกำหนดให้

r = อัตราดอกเบี้ย

u = ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรสนิยมของผู้บริโภค เช่น ความไม่แน่นอนของรายได้ ระดับการศึกษา ขนบธรรมเนียม ศาสนา เป็นต้น

w = อัตราส่วนของทรัพย์สินต่อรายได้

ให้ k = ค่าคงที่

โดย $k(r,u,w)$ มีสัดส่วนคงที่ในระยะยาว

ในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ของการบริโภคและรายได้ของ Friedman ได้ใช้ข้อสมมุติ 3 ประการ คือ

1. รายได้ถาวรและรายได้ชั่วคราวเป็นอิสระจากกัน
2. การบริโภคถาวรและการบริโภคชั่วคราวเป็นอิสระจากกัน
3. การบริโภคชั่วคราวและรายได้ชั่วคราวเป็นอิสระจากกัน

โดยสมมุติฐานทั้งสามนี้เกินพื้นฐานการวางแผนการบริโภคของผู้บริโภค ชงแปรผัน ไปได้ตามรายได้ถาวร การบริโภคถาวรเป็นสัดส่วนกับรายได้ถาวร คือสมมุติฐานรายได้ถาวร กำหนดให้ความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างการบริโภคและรายได้เป็นฟังก์ชันการบริโภคในระยะยาว (Long-run consumption function) ฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้น เป็นความสัมพันธ์พื้นฐานระหว่างรายได้ชั่วคราวและการบริโภคชั่วคราว

ในการประมาณค่าของรายได้ถาวรเพื่อนำมาใช้ในการทดสอบฟังก์ชันนั้น ฟรีดแมน เสนอว่าให้หาได้โดยใช้ผลรวมค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรายได้ทั้งในอดีต และปัจจุบัน คือ

$$Y_p = \lambda [Y_t + (1-\lambda) Y_{t-1} + (1-\lambda)^2 Y_{t-2} + \dots + (1-\lambda)^n Y_{t-n} + \dots]$$

โดยให้ $0 < \lambda < 1$ ดังนั้น เมื่อแทนค่า Y_p ในฟังก์ชันการบริโภคแล้วจะได้

$$C_t = k [\lambda Y_t + \lambda (1-\lambda) Y_{t-1} + \lambda (1-\lambda)^2 Y_{t-2} + \dots]$$

กำหนดให้สมการนี้มีการล่าช้าไปหนึ่งระยะเวลา คือให้เป็น c_{t-1} แล้วคูณด้วย $(1-\lambda)$ จะได้

$$(1-\lambda) C_{t-1} = k [\lambda (1-\lambda) Y_{t-1} + \lambda (1-\lambda)^2 Y_{t-2} + \dots]$$

แล้วนำไปหักออกจากสมการเดิม (C_t) จะได้ผลลัพธ์ ดังนี้

$$C_t - (1-\lambda) C_{t-1} = \lambda k Y_{t-1}$$

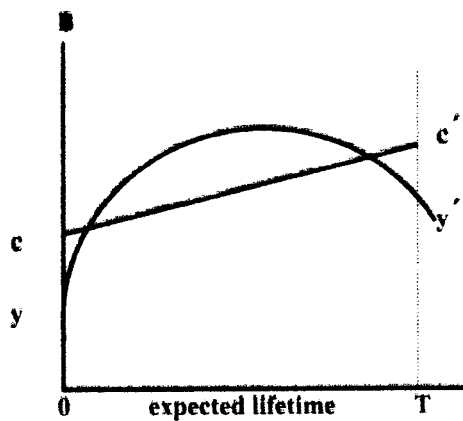
$$\text{หรือ} \quad C_t = \lambda Y_t + (1-\lambda) C_{t-1}$$

จากผลลัพธ์ข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การบริโภคในปัจจุบันเป็นฟังก์ชันของรายได้ในปัจจุบัน และการบริโภคในระยะเวลาที่ผ่านมา สมการนี้มักจะถูกใช้ในรูปแบบทั่วไป ในการประมาณค่าฟังก์ชันการบริโภคตามทฤษฎีของ Friedman

1.3.3 ทฤษฎีวิวัตรชีวิต (Life - Cycle Theory) ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย ทฤษฎีของ Franco Modigliani ร่วมกับลูกศิษย์ 2 คน คือ Albert Ando และ Richard Brumberg เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1954

ตามแนวคิดนี้ไม่เชื่อว่าปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับระดับรายได้สัมบูรณ์ในงวดเวลานั้น

หากจะพิจารณาการกระจายรายได้และปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏจักรชีวิต ที่ควรจะเป็นของบุคคลหนึ่งๆ ดังรูป

ภาพที่ 4 การบริโภคในวัฏจักรชีวิต

จะเห็นได้ว่าในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่ยังมีอายุน้อย จะมีระดับรายได้อยู่ในระดับที่ต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น จนเข้าสู่วัยสูงอายุ การกระจายรายได้ตลอดช่วงอายุขัยจึงมีลักษณะเป็นไปตามเส้น yy' ส่วนปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคลจะสูงขึ้นเป็นลำดับตามอายุขัยของผู้บริโภคตามเส้นการกระจายปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค cc' เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างเส้น yy' และ cc' จะพบว่าในช่วงต้นของชีวิตบุคคลจะมีรายได้สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ดังนั้น บุคคลจึงต้องประพฤติดัวเป็นผู้ก่อหนี้ ต่อมาในช่วงกลางของชีวิตจึงจะเริ่มมี รายได้เหลือใช้จ่าย จนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และเก็บเงินสะสมในช่วงปลายชีวิต นั่นคือครัวเรือน ที่มีหัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลอายุน้อยหรืออยู่ในวัยสูงอายุ จะมีค่า APC สูง ขณะที่ครัวเรือนที่มี หัวหน้าครอบครัวเป็นบุคคลในวัยกลางคนจะมีค่า APC ต่ำ ถ้าหากพิจารณาในแง่ของการตัดสินใจเพื่อการบริโภคของครัวเรือนแล้ว การใช้จ่ายในงวดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับมูลค่าปัจจุบันในงวด เวลานั้น ของกระแสรายได้ตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเป็นค่าที่สะท้อนถึงระดับราคา

การบริโภคช่วงชีวิตไม่ควรเกินรายได้ที่แสวงหามาได้ช่วงชีวิต ทั้งนี้ทุกคนควรมี การวางแผนการบริโภคและการออมในระยะยาว โดยการจัดสรรการบริโภคช่วงชีวิตให้ดีที่สุด และมี วัตถุประสงค์ที่จะรักษาระดับการบริโภคให้คงที่ โดยการทำการออมในช่วงที่มีงานทำ มีรายได้ดี และนำเงินออมนั้นมาใช้ในช่วงที่มีรายได้ต่ำกว่าการบริโภค การบริโภคจึงขึ้นอยู่กับรายได้ช่วงชีวิตมากกว่ารายได้ปัจจุบัน

ทฤษฎีนี้แสดงให้เห็นว่านอกเหนือจากระดับรายได้และความมั่งคั่งแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มี ส่วนในการกำหนดการบริโภครวมถึงการออมโดยรวม ได้แก่ โครงสร้างอายุของประชากรประเทศ นั้นๆ ว่ามีการกระจายอยู่ช่วงใดบ้าง อัตราการขยายตัวของประชากร อายุโดยเฉลี่ย นโยบายด้านสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ สามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างฟังก์ชันการบริโภค ได้ดังนี้

$$C = \alpha WR + CYL$$

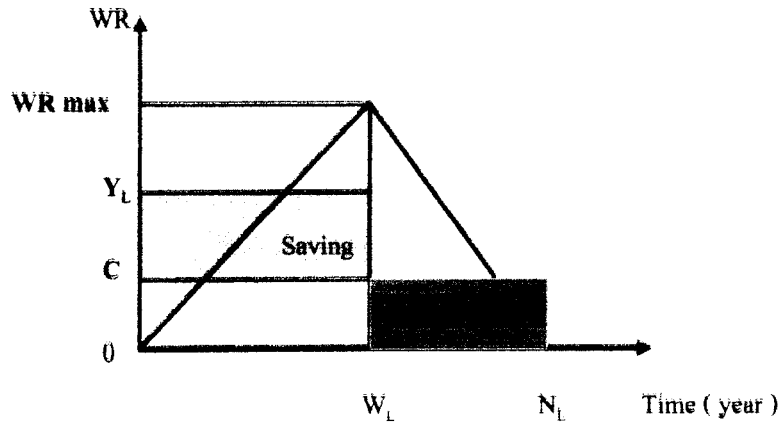
โดยที่ WR คือ ความมั่งคั่งที่แท้จริง

α คือ ความโน้มเอียงในการบริโภคจากความมั่งคั่ง

YL คือ รายได้จากการทำงาน

C คือ ความโน้มเอียงในการบริโภคของรายได้จากการทำงาน

แนวคิดทฤษฎีนี้อธิบายได้โดยใช้ภาพที่ 5

จากภาพที่ 5 รายได้, การบริโภคร, การออม, และทรัพย์สินในสมมติฐานวัฏจักรชีวิต

สมมติให้ N_L คือ ช่วงอายุตั้งแต่เริ่มทำงานจนถึงสุดท้าย และมีช่วงอายุการทำงาน W_L ปี โดยในแต่ละปีของวัยทำงานมีรายได้เกิดขึ้นเท่ากับ Y_L ดังนั้นช่วงอายุหลังวัยทำงานหรือ วัยเกษียณอายุคือ $N_L - W_L$ โดยทฤษฎีกำหนดข้อสมมติต่างๆ ดังนี้

1. บุคคลกำเนิดโดยไม่มี ความมั่งคั่งสะสมไว้ และตายโดยไม่ได้สะสมความมั่งคั่งให้ผู้อื่น
2. ระดับราคาของ การออมที่เกิดขึ้น ในขณะที่ยังไม่มีรายได้จากดอกเบี้ยมาเกี่ยวข้อง นั่นคือ หนึ่งหน่วยของเงินตราที่ออมได้ในปัจจุบันเท่ากับหนึ่งหน่วยของเงินตราในการบริโภค ในอนาคต

จากข้อสมมติเหล่านี้สรุปได้ว่า

1. การบริโภคชั่วชีวิตของบุคคลจะเท่ากับรายได้ชั่วชีวิตที่แสวงหามาได้ คือ $W_L \cdot Y_L$
2. บุคคลจะต้องรักษาระดับการบริโภคชั่วชีวิตให้คงที่มากที่สุดที่ระดับ C ตามภาพ ที่ 5

ดังนั้นการบริโภคจะขึ้นกับกับรายได้ชั่วชีวิตมากกว่ารายได้ในปัจจุบัน

$$C \times N_L = W_L \cdot Y_L$$

$$C = [W_L / N_L] Y_L$$

หรืออธิบายได้ว่า การบริโภคในแต่ละปีที่วางแผนไว้ (C) จะเป็นสัดส่วนกับรายได้ จากแรงงาน (Y_L) ซึ่งมีค่าเท่ากับปีที่ทำงานทั้งหมด / อายุที่เริ่มทำงานจนถึงสุดท้าย

กำหนดให้ฟังก์ชันการออม คือ

$$S = Y_L - C$$

ถ้าต้องการหาฟังก์ชันการออมในรูปของการออมในแต่ละปี ในช่วงระยะที่ทำงานจะเป็นสัดส่วน ดังนี้

$$S = YL - [(WL / NL) YL]$$

$$S = YL - [(NL - WL) / NL \cdot YL]$$

จากภาพที่ 5 แสดงให้เห็นว่าบุคคลพยายามรักษาระดับการบริโภคให้คงที่และมูลค่า การบริโภคโดยรวมชั่วชีวิตจะมีค่าเท่ากับ $C \cdot NL$ โดยในช่วงการทำงาน การใช้จ่ายเพื่อการบริโภค จะถูกอุดหนุนด้วยรายได้ปัจจุบัน แต่ในช่วงเกษียณอายุการบริโภคจะถูกอุดหนุนโดยส่วนของ เงินออม ที่สะสมไว้ในวัยทำงาน โดยเงินออมทั้งหมด (saving) จะถูกนำมาใช้หมดไป (dissaving) ในช่วงเกษียณอายุ

$$\text{Saving} = \text{Dissaving}$$

$$(YL - C) WL = C (NL - WL)$$

ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิตจึงมีความแตกต่าง ไปจากทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ เพราะรายได้ชั่วชีวิตมีบทบาทอย่างสำคัญในการกำหนดการบริโภคชั่วชีวิตนอกจากนี้ยังได้มีการกล่าวถึงบทบาทของสินทรัพย์ ดังนี้ ผลจากการออมในช่วงวัยทำงานทำให้บุคคลมีการสะสมความมั่งคั่งในรูปสินทรัพย์ต่างๆ และมูลค่าของสินทรัพย์จะอยู่ระดับสูงสุดเมื่อถึงวัยเกษียณอายุ ต่อจากนั้นสินทรัพย์จะถูกนำมาขายเป็นเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภคในวัยเกษียณอายุ ถ้าดูจากภาพ มูลค่าของค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัยเกษียณอายุจะมี ค่าเท่ากับ $C (NL - WL)$ ถ้ากำหนดให้ $WR \max$ แทนระดับสูงสุดของมูลค่าทรัพย์สิน เมื่อบุคคลกำลังจะพ้นจากวัยทำงาน ดังนี้

$$WR \max = C (NL - WL)$$

ทฤษฎีนี้จึงทำนายว่า บุคคลจะบริโภคน้อยกว่ารายได้เฉลี่ยชั่วชีวิตในช่วงวัยทำงาน และใน ส่วนที่เหลือจะมีการออมสะสมในรูปสินทรัพย์ความมั่งคั่ง และจะถูกนำมาใช้เพื่อการบริโภคใน วัยเกษียณอายุ

ถ้ามีการนำบทบาทของความมั่งคั่ง หรือสินทรัพย์ที่บุคคลมีอยู่ก่อนเข้าสู่วัยทำงานมารวมไว้ในแบบจำลอง ที่จุดเวลาหนึ่งสมมติว่าเวลา T มีการสะสมความมั่งคั่งไว้เท่ากับ WR และยังคงมีรายได้จากแรงงานในช่วงเวลาที่เหลือ $WL - T$ ที่ระดับรายได้เท่ากับ YL และมีการคาดการณ์ว่าอายุจะเหลืออยู่ คือ $NL - T$ ปี ฟังก์ชันการบริโภคชั่วชีวิตจะถูกปรับปรุงใหม่ ดังนี้

$$C (NL - T) = WR (WL - T) YL$$

การบริโภคในช่วงชีวิตที่เหลือจะถูกกำหนดโดยความมั่งคั่ง (WR) และรายได้จาก แรงงาน $(WL - T) \cdot YL$ สมการแสดงพฤติกรรมการบริโภคในแต่ละช่วงเวลาจะเท่ากับ

$$C = aWR + cYL$$

$$A = 1$$

$$NL - T$$

$$C = WL - T$$

$$NL - T$$

จากทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิตสรุปได้ว่า การตัดสินใจบริโภคของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความมั่นคงและรายได้จากแรงงาน นอกจากนี้สมการยังแสดงให้เห็นว่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของความมั่นคง จะมีความเกี่ยวข้องโดยตรง ว่าบุคคลดังกล่าวมีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาใดของวัฏจักรชีวิต ถ้าบุคคลอยู่ในช่วงบั้นปลายชีวิต ค่า $NL - T$ จะมีค่าน้อย เป็นผลให้ a มีค่าใกล้เคียง 1 นั่น หมายความว่าความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายจากความมั่นคงจะสูงขึ้น ในขณะที่ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย ของรายได้จากแรงงาน จะขึ้นอยู่กับค่า $WL - T$ หมายถึงช่วงเวลาที่เหลืออยู่ในการทำงาน และมีรายได้แน่นอน และค่า $NL - T$ ซึ่งหมายถึงช่วงเวลาที่เหลือทั้งหมดในชีวิต และการใช้รายได้จะต้องกระจายกันออกไป

ดังนั้นไม่ว่าบุคคลจะมีความมั่นคงเพิ่มขึ้น หรือมีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้น จะมีแนวโน้มในการบริโภคสูงขึ้น รวมถึงการเพิ่มขึ้นของอายุการทำงานเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเกษียณอายุ จะมีผลทำให้การบริโภคเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะสูงขึ้น เพราะเป็นการเพิ่มรายได้ชั่วชีวิต และในขณะเดียวกันก็เป็นการลดระยะเวลาที่มีการใช้เงินออม

เมื่ออาศัยทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต เราจะสามารถสรุปได้ว่าระดับการออมซึ่งเป็นฟังก์ชันของการบริโภค คือระดับการออมมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างอายุของประชาชน รายได้จากแรงงานและความมั่นคง โดยเมื่อมีสัดส่วนของประชากรที่อยู่ในวัยทำงานสูงการออมก็จะสูง และเมื่อบุคคลมีความมั่นคงเพิ่มขึ้น หรือ มีรายได้จากแรงงานเพิ่มขึ้น ความจำเป็นในการออม จะลดลง

1.3.4. ทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income Theory) ทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนาโดย James S. Duesenberry ในราว ค.ศ 1949 ความเชื่อตามแนวคิดของทฤษฎีสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 สมมติฐาน คือ

1.Duesenberry เชื่อว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้สัมบูรณ์ตามแนวคิดของ John Maynard Keynes เท่านั้น แต่จากการที่มีการเลียนแบบในการบริโภคของสังคม

(demonstration effect) จึงทำให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจึงขึ้นอยู่กับรายได้เปรียบเทียบกับระดับรายได้โดยรวมของสังคมด้วย กล่าวคือ ครวัเรียนซึ่งมีระดับรายได้ซึ่งเปรียบเทียบกับแล้วต่ำกว่าระดับรายได้โดยเฉลี่ยของคนในสังคม มีแนวโน้มที่ครวัเรียนเหล่านี้จะมีสัดส่วนของค่าใช้จ่าย เพื่อการบริโภคต่อรายได้ค่อนข้างสูง นั่น คือ ค่า APC (average propensity to consume : ค่าความ โน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค)สูง ทั้งนี้พฤติกรรมของครวัเรียนจะพยายามบริโภคให้ใกล้เคียงกับระดับการบริโภคโดยเฉลี่ยของคนในสังคม ส่วนครวัเรียนที่มีรายได้ซึ่งเปรียบเทียบกับแล้วสูงกว่าระดับรายได้เฉลี่ยของคนในสังคม จะมีค่า APC ต่ำ ทั้งนี้เพราะครวัเรียนในกลุ่มนี้จะมีระดับการบริโภคสูง อยู่แล้ว ทั้งนี้จึงสามารถทำการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคโดยจัดสรรเงินเพียงเล็กน้อยก็เพียงพอสำหรับการบริโภคสินค้าและบริการให้ใกล้เคียงกับระดับการบริโภคเฉลี่ยของคนในสังคมได้แล้ว พฤติกรรมการบริโภคที่ได้รับอิทธิพลจากรายได้โดยเปรียบเทียบกับระดับรายได้เฉลี่ยของคน ในสังคมนี้ จะมีลักษณะของเส้นการบริโภคระยะสั้น เช่นเดียวกับเส้นการบริโภคที่ได้รับอิทธิพลจากการบริโภคที่ระดับรายได้สมบูรณ์ ของ Keynes กล่าวคือ ระยะสั้น เมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้นค่า APC จะลดลง ในขณะที่ค่า APC จะมากกว่าค่า MPC ส่วนในระยะยาวเชื่อว่าการกระจายรายได้ ของคนในสังคมน่าจะดีขึ้น กล่าวคือมีการกระจายรายได้ค่อนข้างคงที่ ระดับรายได้โดยเฉลี่ยของคนในสังคมก็ค่อนข้างคงที่ด้วย (relative distribution of income is stable) ค่า APC จึงไม่เปลี่ยนแปลงและมีแนวโน้มที่จะเท่ากับค่า MPC

2. นอกจาก Duesenberry จะเชื่อว่า การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคขึ้นกับระดับรายได้เปรียบเทียบกับรายได้เฉลี่ยของคนในสังคมแล้ว เขายังเชื่ออีกว่าการบริโภคในงวดปัจจุบันยังขึ้นอยู่กับระดับค่าใช้จ่ายในการบริโภคในงวดเวลาก่อนๆ อีกด้วย ทั้งนี้ครวัเรียนที่มีระดับค่าใช้จ่าย เพื่อการบริโภคและระดับรายได้แล้วจะเป็นการยากที่จะทำให้เขาลดระดับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ให้ต่ำกว่าเดิม เมื่อระดับรายได้เปรียบเทียบกับรายได้ที่เคยได้รับสูงสุด ค่า APC จึงสูงขึ้น สามารถเขียนในรูปสมการ ได้เป็น

$$APC = a - bY/YP \quad (1)$$

$$C/Y = a - bY/YP \quad (2)$$

C คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

a คือ ค่า APC ในขณะที่ bY/YP เท่ากับ 0

b คือ ค่า coefficient ซึ่งแสดงถึงความลาด (slope) ของเส้นแสดงความสัมพันธ์

ระหว่าง APC และ Y/YP นั้นเอง

Y คือ ระดับรายได้ในงวดปัจจุบัน

YP คือระดับรายได้สูงสุดที่ครวัเรียนเคยได้รับในงวดเวลาก่อน

เครื่องหมายลบ หน้าค่า b บอกให้ทราบว่า APC จะเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ผกผันกับอัตราส่วน เปรียบเทียบระหว่าง ระดับรายได้ในงวดปัจจุบันและระดับรายได้ในงวดเวลาก่อน

เมื่อนำสมการ(2) มาหารด้วยตัว Y ตลอดจะได้เส้นการบริโภคตามแนวคิดนี้อยู่ในรูป ดังนี้

$$C = a Y - b Y^2 / YP \quad (3)$$

จากสมการ (3) นำมาหาค่า $\partial C / \partial Y$ จะได้ว่า

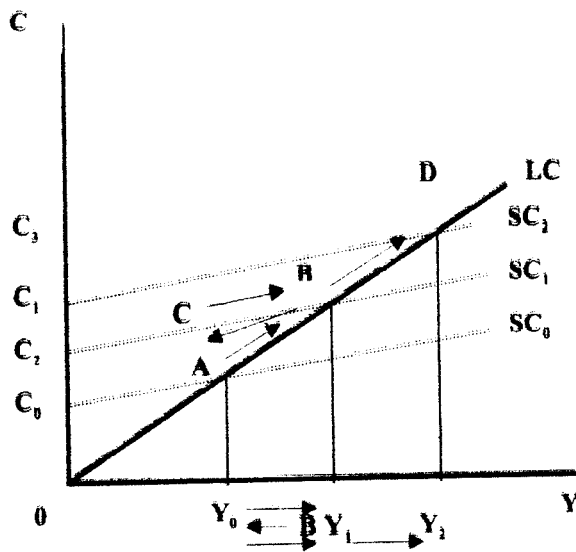
$$\partial C / \partial Y = a - 2b Y / YP \quad (4)$$

$\partial C / \partial Y$ มีความหมายเหมือน $\Delta C / \Delta Y$ เมื่อ ΔY เข้าใกล้ 0 (Δ - change in) ซึ่งก็คือค่า MPC นั้นเอง ดังนั้นจากสมการที่ (4) จะได้ว่า

$$MPC = a - 2b Y / YP \quad (5)$$

ถ้าระดับรายได้ของครัวเรือนลดลงเรื่อย ๆ ค่า Y จะสูงกว่า YP มากขึ้นในขณะที่ YP คงที่ ดังนั้น Y/YP ลดลงเป็นผลให้ APC เพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาสมการจะได้ว่า APC มากกว่า MPC ด้วย แต่หากระดับรายได้สูงขึ้นเรื่อยๆอย่างมีเสถียรภาพค่า Y จะสูงกว่า YP แต่ทั้ง Y และ YP ต่างก็จะสูงขึ้นตามกันไป ดังนั้น ค่า APC จึงค่อนข้างคงที่

ในระยะยาวเชื่อว่าระดับรายได้ของครัวเรือนน่าจะมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น ลักษณะของเส้นการบริโภคระยะยาวจึงมีค่า APC ค่อนข้างคงที่ด้วย การบริโภคในระยะยาวก็จะเป็นเส้นที่ลากจากจุดกำเนิดด้วยเช่นกัน เพื่อให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้นพิจารณา รูปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคกับระดับรายได้ในระยะสั้นและระยะยาวดังนี้

ภาพที่ 6 การบริโภคที่สัมพันธ์กับรายได้เปรียบเทียบ

จากภาพ สมมติในงวดเวลาที่ 0 ครั้วเรือนทำการบริโภค ณ จุด A โดยมีรายได้เท่ากับ OY_0 และมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ OC_0

ต่อมาในงวดเวลาที่ 1 ครั้วเรือนมีรายได้สูงขึ้นเป็น OY_1 ครั้วเรือนจะทำการบริโภคไปตามเส้นการบริโภคระยะยาว LC ที่จุด B โดยมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคได้สูงสุด ในงวดเวลา ก่อน คือ OY_0 ค่า APC ไม่เปลี่ยนแปลง

ในงวดเวลาที่ 2 ครั้วเรือนที่รายได้ลดลงกลับมาเป็น OY_0 (รายได้ สูงสุดในงวดเวลา ก่อนคือ OY_1) ครั้วเรือนจะไม่กลับมาทำการบริโภคที่จุด A เหมือนในบริโภค พยายามรักษาระดับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคไว้ โดยจะทำการบริโภคตามเส้น (SC_1) แทนที่จุด C ค่า APC สูงขึ้น และ APC มากกว่าการบริโภคเท่ากับ OC_2

ในงวดเวลาที่ 3 ครั้วเรือนมีรายได้สูงขึ้นกลับมาเป็น OY_1 ซึ่งระดับรายได้เดียวกับระดับรายได้สูงสุด ในงวดเวลา ก่อน ครั้วเรือนบริโภคจากจุด C กลับขึ้นมาอยู่ที่ B ตามแนวเส้นการบริโภคระยะสั้น โดยมีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ OC_1 ค่า APC ยังคงมากกว่า

ต่อมาในงวดเวลาที่ 4 ครั้วเรือนมีรายได้สูงขึ้นไปอีกเป็น OY_2 (รายได้สูงสุด ในงวดเวลา ก่อนคือ OY_1) ครั้วเรือนจะทำการบริโภคเพิ่มขึ้นตามเส้นการบริโภคในการใช้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ OC_3 ค่า APC ไม่เปลี่ยนแปลง

การปรับตัวจะเป็นลักษณะเช่นนี้เรื่อยไป แล้วแต่ระดับรายได้ของครั้วเรือนจะมีการขึ้นลงเทียบกับระดับรายได้ สูงสุดในงวดเวลา ก่อนอย่างไร

จากแนวคิดทฤษฎีทั้งสี่คือทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ ทฤษฎีรายได้ถาวรทฤษฎี วัฏจักรชีวิต และทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ โดยเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออมของครัวเรือนดังนี้ รายได้ ที่ใช้จ่ายได้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออม เมื่อรายได้เพิ่มการออมเพิ่ม และการออมมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในระยะที่ผ่านมาในทิศทางตรงกันข้าม เมื่อค่า ใช้จ่ายในการบริโภคในระยะที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นครัวเรือนจะปรับตัวโดยการลดการออมลง ส่วนในแง่ของความมั่งคั่ง (สินทรัพย์) มีความสัมพันธ์กับการออมก็คือ เมื่อครัวเรือนมีความมั่งคั่ง ในรูปของ สินทรัพย์เพิ่มขึ้น จะลดการออมลง เนื่องจากบุคคลจะนำสินทรัพย์และเงินออมออกมาใช้ ในช่วงชีวิตที่ไม่มีรายได้ ดังนั้น การที่สินทรัพย์เพิ่มขึ้นจึงไม่มีความจำเป็นในการออมมากเท่ากับ ตอนที่ไม่มี สินทรัพย์ ส่วนในแง่ของโครงสร้างอายุประชากร ถ้ามีประชากรในวัยทำงานเป็น จำนวนมากอัตราส่วนของกำลังแรงงานมาก การออมจะสูงเพราะส่วนใหญ่อยู่ในช่วงที่กำลังสะสม เงินออม และถ้า รายได้ต่อหัวจากแรงงานเพิ่มขึ้น การออมโดยรวมจะลดลง เนื่องจากการ เพิ่มขึ้นของรายได้ช่วงชีวิตบุคคลจึงเพิ่มการใช้จ่ายตลอดชีวิตของคนแทนการเพิ่มการออม ภายใต้อธิบาย สมมติของทฤษฎี ที่ว่า การบริโภคช่วงชีวิตจะเท่ากับรายได้ที่หามาได้ช่วงชีวิต

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการออมในปัจจุบัน

1.4.1 สมมติฐานการคาดการณ์อย่างมีเหตุผล ตามแบบจำลองรายได้ถาวร เมื่อมี ข่าวสารใหม่เกี่ยวกับรายได้ในอนาคต บุคคลจะปรับการประมาณรายได้ถาวรของตนและเปลี่ยนแปลง การบริโภคไป ก่อนช่วงปลายทศวรรษที่ 1970 การปรับตัวในแบบจำลองรายได้ถาวรสมมติให้ เป็น adaptive expectation แต่ในเวลาถัดมาได้มี การเสนอการปรับตัวแบบอื่น คือ rational expectation ซึ่ง Hall (1989) ได้สรุปแนวคิดพื้นฐาน ของทฤษฎีนี้ว่า แบบจำลองรายได้ถาวร การปรับตัวแบบมี เหตุผลไม่ได้เพื่อปรับปรุง ฟังก์ชัน การบริโภคแบบเดิม หรือเพื่อประมาณค่าตัวแปร กำหนดอรรถประโยชน์ที่ซับซ้อน แต่ทฤษฎีนี้ได้ทดสอบเชิงประจักษ์เกี่ยวกับแนวคิดที่ว่า ผู้บริโภค จะแสวงหา ค่าคาดหวังของอรรถประโยชน์ตลอดชีวิตที่มากที่สุดภายใต้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่ไม่ เปลี่ยนแปลง ความคิดหลักก็คือ การหาสมการอนุพันธ์ลำดับที่หนึ่งซึ่งจะแสดงให้เห็นพฤติกรรมที่เหมาะสมของ ผู้บริโภคนี้ สมการนี้จะแสดงความเท่ากันของอัตราการทดแทนกันหน่วยสุดท้าย ระหว่างการบริโภคในปีนี้กับปีถัดไป และราคาเปรียบเทียบของสินค้าทั้งสองช่วงเวลา ซึ่งราคา เปรียบเทียบโดยง่ายคือ ต้นทุนของการบริโภคในอนาคตต่อหน่วยเมื่อคิดลดลงมาเป็นค่าปัจจุบัน (the present discounted cost of a unit of future consumption)

กำหนดให้ U คือ อรรถประโยชน์ของผู้บริโภค δ คือ rate of time preference Y_L คือ รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงจากแรงงาน W คือ ทรัพย์สินอื่นที่ไม่ใช่มนุษย์เมื่อสุดเวลา R คือ อัตราดอกเบี้ย

ที่แท้จริงหลังหักภาษี t คือ ช่วงเวลา ในทางคณิตศาสตร์ผู้บริโภคต้องการอรรถประโยชน์ เมื่อคิดลดแล้วสูงสุด

$$\text{Max } \sum [1/(1+\delta)]^t U(C_t)$$

ภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณ

$$W_t = (1+R) W_{t-1} + YL_t - C_t$$

เงื่อนไขลำดับที่หนึ่ง ซึ่งแสดงความเท่ากันของอัตราการทดแทนกันหน่วยสุดท้ายกับราคา คือ

$$U'(C_{t-1}) = [(1+R)/(1+\delta)] U'(C_t)$$

เมื่อฟังก์ชันอรรถประโยชน์อยู่ในรูปของ Log เชิงเส้น ดังนี้

$$U = \sum \ln C$$

จะได้

$$U' = 1/C$$

ดังนั้น จะได้เงื่อนไขลำดับที่หนึ่ง คือ

$$C_t = [(1+R)/(1+\delta)] C_{t-1}$$

การคาดการณ์แบบมีเหตุผล เหมือนกับสมมุติฐานรายได้ถาวรของฟริดแมน คือ การบริโภคขึ้นอยู่กับรายได้ถาวรเท่านั้น ผู้บริโภคมีการคาดการณ์อย่างมีเหตุผลเมื่อใช้ข้อสนเทศทั้งหมดเกี่ยวกับการคาดการณ์ ดังนั้น ณ เวลา $t-1$ ผู้บริโภคจะใช้ข้อมูลทั้งหมดที่หาได้ในช่วงนั้นและช่วงก่อนหน้า เมื่อผู้บริโภคตัดสินใจในการบริโภคในช่วงเวลา t ข้อสนเทศทั้งหลายของช่วงก่อนหน้าถูกรวมอยู่ในการบริโภคในช่วง $t-1$ หมดแล้ว ดังนั้นการบริโภค ณ เวลา t คือ

$$C_t = \alpha C_{t-1} \varepsilon_t$$

เมื่อ $\alpha = [(1+R)/(1+\delta)] C_{t-1}$ และ ε_t เป็นตัวแปรสุ่ม ดังนั้นทดสอบแบบจำลอง รายได้ถาวร ซึ่งมีการคาดการณ์อย่างสมเหตุสมผล โดยเพิ่มตัวแปรอื่นในช่วง $t-1$ หรือก่อนหน้าเป็นตัวแปรอิสระและคำนวณเทียบกับแบบจำลองซึ่งไม่มีตัวแปรเหล่านั้น หากตัวแปรที่เพิ่มเข้าไปไม่สามารถละออกจากแบบจำลองได้ อาจเป็นเพราะแบบจำลองรายได้ถาวรไม่เหมาะสม หรือการคาดการณ์ไม่ได้เป็นไปอย่างสมเหตุสมผลหรือทั้งสองกรณี ซึ่งเหตุการณ์นี้การบริโภคจะถูกเรียกว่ามีความไวเกิน (excess sensibility) ต่อรายได้ เนื่องจากการบริโภคตอบสนองมากกว่าที่คำนวณได้จาก แบบจำลอง

การศึกษาในช่วงแรกของ Hall (1978) ใช้ข้อมูลการบริโภคสินค้าคงทนและบริการ ต่อหัว พบว่าตัวแปรล่าช้าของรายได้แท้จริงที่ใช้จ่ายได้แทบจะไม่มีผลต่อการพยากรณ์ การบริโภค แต่

Flavin (1981) ได้พัฒนาแบบจำลองโครงสร้างโดยสมมติว่า รายได้ที่แท้จริงเป็น stable stochastic process และสรุปว่า ผลการทดสอบได้แสดงหลักฐานที่สำคัญซึ่งค้านกับสมมติฐานรายได้ถาวร โดยใช้ตัวแปรตามคือ การบริโภคสินค้าคงทน หรือการบริโภคสินค้าคงทนหรือบริการ ปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า การบริโภคจะไม่แสดงความไวเกินต่อรายได้ในปัจจุบันที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99.5 ซึ่งจนถึงปัจจุบันมีผลการศึกษามากปฏิเสธสมมติฐานที่ว่าความไวเกินของ การบริโภค เป็นศูนย์ (Hall 1989 ,Molana 1991)

มีความพยายามในการปรับปรุงแบบจำลองรายได้ถาวร การคาดการณ์อย่างมีเหตุผล ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ได้แก่ ข้อจำกัดสภาพคล่อง พฤติกรรมเฉพาะของสินค้าคงทน การทดแทนกันระหว่างเวลา พฤติกรรมการบริโภคแบบชั่วคราว และการเปลี่ยนความพอใจ การปรับแบบจำลองทางเศรษฐมิติ การปรับราคาในอนาคตและอัตราดอกเบี้ย บทบาทของนโยบายการคลัง การทดแทนกันระหว่างการบริโภคและการพักผ่อนเป็นต้น

2.1.1 สมมติฐานรายได้ถาวร

เคนส์ ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคแสดงความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างการบริโภคกับรายได้ โดยฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้น ของเคนส์ ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือประชาชนมีความโน้มเอียงในการออมเพิ่มขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.1.2 สมมติฐานรายได้สัมพัทธ์ (Relative Income Hypothesis)

เจมส์ เอส ดูเซนเบอร์รี่ (James S. Duesenberry) ได้วิเคราะห์และชี้ให้เห็นว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการบริโภคของตน โดยเปรียบเทียบกับการบริโภคระดับเฉลี่ยในสังคม (Relative Consumption Level) ยิ่งกว่าการบริโภคของตนเอง โดยเอกเทศ (Absolute Consumption Level) ทั้งนี้เนื่องจากในสังคมเศรษฐกิจ ผู้มีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของสังคมจะมีค่า APC สูงเพราะผู้บริโภคเหล่านี้พยายามรักษาระดับการบริโภคของตนใกล้เคียงกับคนทั่วไปในสังคม ส่วนผู้มีรายได้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของสังคมจะมีค่า APC ต่ำกว่า

2.1.3 สมมติฐานรายได้ถาวร (Permanent Income Hypothesis)

มิลตัน ฟรีดแมน (Milton Friedman) ได้ศึกษารายได้ที่เกิดขึ้นจริงและการบริโภคที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งรายได้จริงนั้นแบ่งเป็น 2 ส่วนส่วนที่เป็นรายได้ถาวร เป็นรายได้ที่มาจากผลตอบแทนของทรัพย์สิน รายได้ส่วนนี้จึงสามารถนำไปใช้จ่ายเพิ่มการบริโภคโดยไม่กระทบต่อทรัพย์สินที่สะสมไว้ ส่วน

รายได้ชั่วคราวเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดหมายหรือเกิดขึ้นชั่วคราวซึ่งรายได้ส่วนนี้อาจเป็นบวกหรือลบก็ได้

2.1.4 สมมติฐานวงจรชีวิต (Life Cycle Hypothesis)

อัลเบิร์ต แอนโด (Albert Ando) และฟรังโก โมดิเกลียની (Franco Modigliani)

ได้มีบทบาทสำคัญในการตั้งสมมติฐานวัฏจักรชีวิตและสาระสำคัญของสมมติฐานนี้มีว่าโดยทั่วไป

นรภัทร อิมพานิช (2548), ได้ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมการออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม กองบัญชาการทัพเรือ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ วังเดิม กองบัญชาการทัพเรือ จำกัด เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม กองบัญชาการทัพเรือ จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม กองบัญชาการทัพเรือ จำกัด จำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ในโปรแกรมสำเร็จรูปในทางสถิติ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าไครสแควร์ การทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมและการกู้ยืมได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อออมทรัพย์จากการสะสมค่าหุ้นรายเดือน รองลงมา ได้แก่ เพื่อเก็บออมเพื่อไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ตามลำดับสำหรับด้านวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมนั้นสมาชิกส่วนใหญ่กู้ยืมเพื่อชำระหนี้รองลงมา ได้แก่ เพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ตามลำดับสมาชิกส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิมฯ รองลงมา ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ และจากการทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมและการกู้ยืม พบว่า อายุ รายได้รวมของครอบครัว รายจ่ายรวมของครอบครัว มีผลต่อพฤติกรรมการออมและพฤติกรรมการกู้ยืม โดยที่ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและการกู้ยืมเพศไม่มีผลต่อพฤติกรรมการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิมฯ แต่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์วังเดิม กองทัพเรือ จำกัด สมาชิกเพศชายมีพฤติกรรมการออมมากที่สุดร้อยละ 77.7 รองลงมาคือเพศหญิง ร้อยละ 22.3

วิทยา ปะดุกา (2542), ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมและความต้องการธนาคารอิสลามของครัวเรือนไทยมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษา (1) พฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทยมุสลิมในปัจจุบัน (2) หลักการและแนวความคิดระบบสถาบันการเงินตามหลักเศรษฐศาสตร์อิสลาม (3) รูปแบบ การประกอบธุรกิจของธนาคารอิสลาม และ (4) ความต้องการให้มีธนาคารอิสลาม ในประเทศไทยของครัวเรือนไทยมุสลิมในเขต 5

จังหวัดภาคใต้ผลการศึกษา พบว่า การออมของครัวเรือนไทยมุสลิมในปัจจุบันมี 3 แบบ คือ (1) เก็บเงินไว้เอง (2) นำเงินไปฝากไว้กับผู้ที่ตนไว้ใจ (3) พึ่งพาระบบธนาคารพาณิชย์ ตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามเน้นความเป็นธรรมในสังคม เห็นว่าการกำหนดดอกเบี้ยตายตัวของ สถาบันการเงินย่อมทำให้ผู้กู้เงินต้องแบกภาระความเสี่ยงตามลำพัง ดอกเบี้ย ถือเป็นสิ่งต้องห้าม ดังนั้น จึงทำให้ชาวไทยมุสลิมไม่ใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ ทั่วไปถ้าไม่จำเป็น ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้มีความต้องการธนาคารที่ปลอดดอกเบี้ย ซึ่งได้แก่ธนาคารอิสลาม ซึ่งประกอบธุรกิจในรูปแบบของธนาคารที่ปลอดดอกเบี้ย ความต้องการธนาคารอิสลามของกลุ่มตัวอย่างใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของประเทศไทย จากแบบสอบถาม 35 ข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด และความต้องการบางข้อมีความแตกต่างกันในระหว่าง 5 จังหวัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการวิเคราะห์ความต้องการ ตามตัวแปรอิสระ พบว่า ความต้องการจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี และรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี

กฤติกา นิมิตถาพันธ์ (2535), ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ปี 2534 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ทราบถึงลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด (2) ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด และ (3) ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ในการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ปี 2534 ผู้ให้ ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด จำนวน 253 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับออมของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ลำพูน จำกัด ข้อมูลได้วิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม สถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์มีอายุเฉลี่ย 39 ปี มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นภาระ โดยเฉลี่ย 2 คน มีรายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่ได้มาจาก รายได้ถาวรเฉลี่ย ครอบครัวละ 173,553.68 บาท รายได้ดังกล่าวจะถูกใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีพซึ่งได้แก่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน เฉลี่ยครอบครัวละ 90,720.87 บาท และใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเฉลี่ยครอบครัวละ 114,386.48 บาท สมาชิกจะมีมูลค่าของหนี้สินส่วนใหญ่อยู่กับธนาคารพาณิชย์ และมีสินทรัพย์เป็นของตนเองน้อย สำหรับการออมของครอบครัวจะมี การออมโดยเฉลี่ยครอบครัวละ 157,679.58 บาท ซึ่งเป็นการออมในรูปแบบสินทรัพย์ร้อยละ 54.32 และเป็นการออมทางการเงินร้อยละ 45.68 จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครอบครัวสมาชิก สหกรณ์นั้นปรากฏว่ารายได้ถาวรเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของ ครอบครัวอย่างมี

นับสำคัญด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์ กันไปในทางบวก ผลการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการออมของสหกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่ สมาชิกต้องการให้สหกรณ์มีการส่งเสริมการออม โดยการแจกเอกสารเผยแพร่ สาเหตุที่สมาชิกนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์เนื่องจากเห็นว่าอัตราดอกเบี้ย เงินฝากของสหกรณ์สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น และสาเหตุที่ไม่นำเงินมาฝาก ไว้ในสหกรณ์เนื่องจากสมาชิกไม่มีเงินเหลือฝาก และเห็นว่าสหกรณ์ไม่มี ความมั่นคง สมาชิกสหกรณ์จึงเห็นว่าสหกรณ์ควรที่จะมีการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยมีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการฝาก-ถอนเงิน ซึ่งหากสหกรณ์ มีการปรับปรุงการดำเนินงานแล้วสมาชิกส่วนใหญ่จะนำเงินมาฝากไว้กับสหกรณ์โดยเฉลี่ยเดือนละ 1,080.44 บาท ประกัน เพราะ ผู้ที่มีความอ่อนแอทางสังคมไม่สามารถแข่งขันกับผู้ที่มีความเข้มแข็งภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน เป้าหมายประการหลังนี้ มีต้นทุน ค่อนข้างสูง ไม่เป็นที่พึงประสงค์ของพนักงานธนาคารออมสิน แต่เป็นปรัชญาของธนาคารออมสิน ดังนั้นในการระดมเงินออม ธนาคารออมสินสามารถระดมเงินออมในหลายรูปแบบ และสลากออมสินพิเศษเป็นการระดม เงินออมระยะยาวรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูง จากผลการศึกษาทำให้สามารถกำหนดกลยุทธ์ที่จะเพิ่มปริมาณเงิน ฝากสลากออมสินพิเศษ หรือลดปริมาณเงินฝากสลากออมสินพิเศษ เมื่อธนาคารมีสภาพคล่องสูงเกินไป โดยธนาคารสามารถ ดำเนินนโยบายผ่านตัวแปรเครื่องมือตั้งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยมีตัวแปรที่ธนาคารสามารถควบคุมได้ 2 ตัวแปร ที่มีความสำคัญต่อปริมาณเงินฝากสลากออมสินพิเศษ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนจากการฝากสลากออมสินพิเศษ และอัตราดอกเบี้ย เงินฝากประจำ 12 เดือน ส่วนตัวแปรที่ธนาคารไม่สามารถควบคุมได้ คือ ปริมาณเงินฝากสลากออมสินพิเศษช่วงเวลาที่ผ่าน มา 1 ปี การกำหนดนโยบายที่เหมาะสมผ่านตัวแปรที่สามารถควบคุมได้ และกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ไม่สามารถ ควบคุมได้ จะทำให้ธนาคารออมสินกำหนดนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เสียด้านทุนต่ำและบรรลุเป้าหมายของธนาคาร

เสาวลักษณ์ ธรรมทีปกุล (2538) , พฤติกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ช.ก.ส. มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ช.ก.ส. โดยปัจจัยเหล่านั้นประกอบด้วย รายได้ ทรัพย์สินสุทธิ อายุของหัวหน้าครัวเรือน ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิงในครัวเรือน ตลอดจนปัจจัยทางด้านแรงจูงใจใน การออมของครัวเรือน ได้แก่ จุดมุ่งหมายในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย ชรา หรือยามฉุกเฉิน และการออมเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน หรือเพื่อการลงทุนในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ในการออมรูปแบบการออมของครัวเรือน และพฤติกรรมการฝากเงินกับสถาบันการเงินของครัวเรือน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการ

กำหนดนโยบายส่งเสริมการออมของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ช.ก.ส. สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross - Section Data) ในปี 2537/2538 ซึ่งได้จากแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ช.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 จังหวัด คือ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดร้อยเอ็ด ในรอบระยะเวลา 1 ปี ในที่นี้คือระยะเวลาตั้งแต่เมษายน 2537 ถึงมีนาคม 2538 ในการศึกษาได้ใช้แบบจำลองสมการการออมประมาณค่าสมการการออมของครัวเรือนกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ช.ก.ส. ทั้งหมด ครัวเรือนแยกตามอาชีพ แบ่งเป็นครัวเรือนชาวนา ครัวเรือนชาวนาชาวไร่ ครัวเรือนที่ทำไร่ไถ้อ้อย และครัวเรือนที่ทำไร่มันสำปะหลัง ครัวเรือนแยกตามจังหวัดแบ่งเป็นครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดร้อยเอ็ด ครัวเรือนเกษตรกรแยกตามรายได้โดยใช้รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งครัวเรือนในลักษณะตัวแปรหุ่นเป็น 2 กลุ่ม คือ ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ย และ ครัวเรือนที่มีรายได้สูงกว่ารายได้เฉลี่ย และครัวเรือนเกษตรกรแยกตามอายุหัวหน้าครัวเรือน ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุในช่วง 21 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป ผลการศึกษา ให้ข้อสรุปว่า รายได้เป็นปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ช.ก.ส. ทุกกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวก และค่าความยืดหยุ่นของเงินออมต่อรายได้มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าครัวเรือนที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีการออมที่แตกต่างกันมาก และทรัพย์สินสุทธิเป็นปัจจัยที่กำหนดการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงลบ สำหรับอายุของหัวหน้าครัวเรือนนั้น ไม่มีผลในการกำหนดการออมของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ช.ก.ส. ทุกกลุ่ม และเมื่อศึกษาโดยแบ่งครัวเรือนตามช่วงอายุของหัวหน้าครัวเรือน ปรากฏว่า ครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีการออมสูงสุด รองลงมา คือครัวเรือนที่หัวหน้าครัวเรือนมีอายุในช่วง 41-50 ปี 51-60 ปี และ 21-40 ปี ตามลำดับ แสดงว่าพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ช.ก.ส. ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน วัตถุประสงค์ ส่วนการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนเป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ช.ก.ส. โดยรวม ครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดร้อยเอ็ด และครัวเรือนที่ทำไร่มันสำปะหลังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงบวก และจำนวน ผู้พึ่งพิงในครัวเรือน เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนชาวนา และครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเชิงลบ รวมทั้งจุดมุ่งหมายในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย ชรา หรือยามฉุกเฉิน และจุดมุ่งหมายในการออมเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน หรือเพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพ มิใช่ แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้การออมของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ช.ก.ส. เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ จากการศึกษาปรากฏว่า ค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ยของครัวเรือนชาวนามีค่าสูงกว่าครัวเรือนชาวนา และไร่ และครัวเรือนเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ยสูงกว่าครัวเรือนเกษตรกร

ในจังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. มีค่าความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ยต่ำกว่าครัวเรือนในประเทศไทย และครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล สำหรับรูปแบบการออมที่สำคัญของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. คือการออม ในรูปทรัพย์สินสภาพคล่อง ได้แก่ การถือเงินสด ฝากกับสถาบันการเงิน โดยมีเหตุผลในการออมคือเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย ชรา หรือยามฉุกเฉิน และเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน การศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาถึง ความคิดเห็นของครัวเรือน เกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. เกี่ยวกับบริการรับฝากเงินของ ธ.ก.ส. ปรากฏว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเชิงบวก แต่มีครัวเรือน กลุ่มหนึ่งมีความคิดเห็นในเชิงลบในลักษณะที่คล้ายกัน คือ ธ.ก.ส. ให้บริการล่าช้า สถานที่คับแคบ และเหตุผลสำคัญที่ครัวเรือนไม่ฝากเงินกับ ธ.ก.ส. คือ ไม่มีเงินเหลือฝากโดย มิได้มีเหตุผล เนื่องจากความไม่สะดวกในการใช้บริการหรือไม่พึงพอใจกับอัตราผลตอบแทนจากการฝากเงินแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าครัวเรือนเกษตรกรรูกค้าต้องเสียต้นทุน และเวลาในการเดินทางไปฝากเงินกับสถาบันการเงินแต่ครัวเรือนเกษตรกรรูกค้าก็ไม่นิยมฝากเงินกับบริการรับฝากเงินนอกสถานที่ของสถาบันการเงิน ทั้งนี้เนื่องจากความไม่มั่นใจหรือกลัวถูก หลอก ผลการศึกษาได้เสนอแนะแนวนโยบายที่สามารถใช้ส่งเสริมการออมของครัวเรือนเกษตรกรรูกค้า ธ.ก.ส. ได้คือ นโยบายการยกระดับรายได้ของครัวเรือน นโยบายการลดจำนวนผู้พึ่งพิงสำหรับครัวเรือนบางกลุ่ม ซึ่งมีผู้พึ่งพิงในครัวเรือนสูง นโยบายการส่งเสริมการศึกษา และนโยบายด้านการพัฒนาการให้บริการเงินฝากของ ธ.ก.ส. ให้ได้รับความนิยมนจากเกษตรกร และประชาชนทั่วไปอย่างแพร่หลายมากขึ้น

สิทธิพงศ์ พรหมทอง (2543) , ได้ทำการศึกษาช่องว่างของการออมการลงทุนของประเทศที่ทำให้ต้องนำเข้าทุนจากต่างประเทศจำนวนมาก อย่างต่อเนื่องมากกว่าทศวรรษ เป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งที่น่าประเทศเข้าสู่ปัญหาวิกฤต ทางเศรษฐกิจในปี 2540 ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการเร่งส่งเสริมการออมในประเทศให้สูงขึ้น โดยเฉพาะการออมภาคครัวเรือน ซึ่งมีศักยภาพสูงสุดในปัจจุบัน และเพื่อสร้างเสถียรภาพในการพัฒนาประเทศในอนาคต จากการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนใน ประเทศไทยปี 2541 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า เกือบทุก ๆ กลุ่มตัวอย่างครัวเรือน ไม่ว่าจะจำแนกตามที่ตั้งของครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือน หรือลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม มีพฤติกรรมการออมที่สอดคล้องกับแนวคิดรายได้สัมบูรณ์ของ ~iKcyncs~i คือมีค่า MPS มากกว่า ค่า APS หรือ APC

มงคล เจริญ (2535) , ศึกษาสภาพการออมโดยทั่วไปของครัวเรือนในเขตภาคกลางและปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนดพฤติกรรมการออม การที่เลือกการออมครัวเรือนในเขตภาคกลางขึ้นมา

ศึกษานั้น เนื่องจากเห็นว่า การออมครัวเรือนมีลักษณะการออมสูงสุดของการออมทั้งหมดในประเทศ และภาคกลางเป็นแหล่งระดมเงินออมครัวเรือนที่สำคัญ การศึกษานี้อาศัยข้อมูลสถิติจากโครงการสำรวจสถานะ เศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2531 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ นำมาประมวลผลโดยอาศัยสมการเส้นตรงอย่างง่าย และวิธีการประมาณค่าแบบ ORDINARY LEAST SQUARE ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้การออมครัวเรือนในเขตภาคกลางขึ้นอยู่กับตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ รายได้ การถือสินทรัพย์ทางการเงิน ขนาดของครัวเรือน และ DUMMY VARIABLE ซึ่งแสดงถึงการ มีและไม่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง การวิเคราะห์พฤติกรรมการออมโดยอาศัยสมการดังกล่าว ได้แบ่งกลุ่มการวิเคราะห์ออกตามพื้นที่ระดับรายได้ อายุ และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ผลการศึกษาแบบจำลองการออม พบว่ารายได้ และขนาดของครัวเรือนเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนเฉลี่ยในพื้นที่ภาคกลางของประเทศ ในขณะที่ผลการศึกษาแสดงว่า การถือสินทรัพย์ทางการเงินของครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการออม ส่วนการที่ครัวเรือนมีบ้านและที่ดินเป็นของตนเองนั้น จะมีผลให้การออมลดลง ในเขต กทม. และ 3 จังหวัดรอบนอก สำหรับในเขตภาคกลางทั้งหมดและในเขตภาคกลางไม่รวม กทม. พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการออม ความแตกต่างของพื้นที่ของครัวเรือนที่ทำการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นพื้นที่ในเขตเทศบาลและพื้นที่นอกเขตเทศบาล มีบทบาททำให้พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคกลางแตกต่างกัน กล่าวคือ การออมโดยเฉลี่ยของครัวเรือนในเขตเทศบาลสูงกว่าการออมเฉลี่ยของครัวเรือนนอกเขตเทศบาลในทุกพื้นที่ ทั้งในพื้นที่ภาคกลางไม่รวม กทม. และ กทม. แต่จากการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เฉพาะในส่วนที่เป็นภาคกลางทั้งหมดและภาคกลาง ไม่รวม กทม. ส่วนในเขต กทม. พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จึงไม่อาจสรุปผลแน่นอนในเขต กทม. ได้ ส่วนการศึกษาค่าแนวโน้ม การออมหน่วยสุดท้าย (MPS) พบว่า ในกลุ่มครัวเรือนภาคกลางทั้งหมด MPS นอกเขตเทศบาลสูงกว่าในเขตเทศบาลแต่เมื่อพิจารณาแยกตามพื้นที่ พบว่าในเขตพื้นที่ภาคกลางไม่รวม กทม. MPS ของครัวเรือนนอกเขตเทศบาลสูงกว่า MPS ของครัวเรือนในเขตเทศบาล ผลลัพธ์นี้แตกต่างจากในพื้นที่เขต กทม. ที่พบว่า MPS ของครัวเรือนในเขตเทศบาลสูงกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาล การศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างของอายุที่มีผลต่อการออม โดยอาศัยพื้นฐานทางทฤษฎี LIFE CYCLE ซึ่งการศึกษานี้แบ่งอายุเป็น 5 ชั้น คือไม่เกิน 29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี 50-59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป พบว่าการออมเฉลี่ยของครัวเรือน เมื่อจำแนกตามอายุ ในพื้นที่ภาคกลางทั้งหมดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาแยกตามพื้นที่ในเขตภาคกลางไม่รวม กทม. และเขต กทม. ปรากฏว่า ได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกัน และจากการศึกษาค่าแนวโน้มการออมหน่วยสุดท้าย (MPS) พบว่า ไม่สอดคล้องกับทฤษฎี LIFE CYCLE ในทุกพื้นที่ เนื่องจาก MPS มีค่าสูงในช่วงตอนต้นและตอน

ปลายชีวิตทั้งนี้เนื่องจากความไม่มั่นใจหรือกลัวถูก หลอก ผลการศึกษาได้เสนอแนะแนวนโยบายที่สามารถใช้ ส่งเสริมการออมของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ได้คือ นโยบายการยกระดับรายได้ของครัวเรือน นโยบายการลดจำนวนผู้พึ่งพิงสำหรับครัวเรือนบางกลุ่ม ซึ่งมีผู้พึ่งพิงในครัวเรือนสูง นโยบายการส่งเสริมการศึกษา และนโยบายด้านการพัฒนาการให้บริการเงินฝากของ ธ.ก.ส. ให้ได้รับความนิยมนจากเกษตรกร และประชาชนทั่วไปอย่างแพร่หลายมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

3. วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูศึกษาอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลานั้น สำหรับวิธีการดำเนินการศึกษาในบทนี้จะกล่าวถึงการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ตลอดจนการกำหนดสมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้างนี้ เป็นการศึกษาพฤติกรรมการออม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูที่ทำงานอยู่ในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งหมด 110 คน

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างการวิจัยและการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาในค้างนี้ อาศัยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลาโดย พิจารณาสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 ตัวอย่าง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากข้าราชการครู จำนวน 200 คน มาเป็นฐานในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamaneค้างนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อน

N = 200

e = 0.05

เมื่อแทนค่าสูตรจะได้ค้างนี้

$$n = \frac{200}{1+200(0.05)^2}$$

$$= 109.78$$

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูล เอกสาร บทความ วารสาร งานวิจัยและสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ และจากที่อื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดข้อมูลที่จะได้สร้างแบบสอบถาม และดำเนินการสร้างแบบสอบถาม
3. ทำแบบสอบถามที่ได้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษา และความตรงตามเนื้อหา (content validity)
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะและคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษานำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับข้าราชการครูที่ทำงานอยู่หน่วยงานรัฐ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยจำนวน 20 คน จากนั้นนำมาตรวจหาคะแนน และประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรออมของข้าราชการวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของประชากรที่จะศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน จำนวนบุตร ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ทรัพย์สิน ลักษณะการเป็นเจ้าของที่พักอาศัย การเลือกการออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน และผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยต่อการตัดสินใจออมทรัพย์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน ของประชากร ได้แก่ รูปแบบการออมทรัพย์ เหตุผลของการตัดสินใจออมทรัพย์ และจุดมุ่งหมายการออมทรัพย์

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ที่ไม่มีกรออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน

ได้แก่ สาเหตุของการไม่ออมทรัพย์กับสถาบันการเงิน เหตุผลของการตัดสินใจเก็บเงินไว้กับตนเองลักษณะการหาผลประโยชน์อื่น ๆ นอกจากการออม เช่นการเล่นแชร์ การให้บุคคลอื่นกู้ยืม

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการออมทรัพย์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามทั้งหมดประมวลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ spss ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเข้ามาช่วย ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ และทำการวิเคราะห์ผลดังนี้

1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive method) บรรยายถึงลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ โดยนำเสนอเป็นตารางซึ่งแสดงค่าสถิติอัตราร้อยละและค่าเฉลี่ย

2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quautitative method) นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์โดยใช้ทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการออม โดยกำหนดค่าเชื่อมั่นที่ 95%

3.5 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา ถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะของข้อมูลตัวแปรตามที่ค่าเป็น 0 หรือ 1 ในเรื่องของการออมหรือไม่ออม การใช้แบบจำลองเพื่อวิเคราะห์รูปแบบสมการดังนี้

$$S = b_0 + b_1 D_{yd} + b_2 D_{sex} + b_3 D_{sta} + b_4 D_{edu} + b_5 D_{Age} + b_6 D_{work} + e$$

โดยที่ S คือ ความน่าจะเป็นที่ข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ที่จะออม

Y คือ ตัวแปรรายได้มีหน่วยเป็นบาท การใช้ตัวแปรในแบบจำลองได้อธิบายถึงทฤษฎีความพึงพอใจของ John Maynard Keynes แสดงให้เห็นว่ารายได้มีอิทธิพลต่อการออม

SEX คือ ตัวแปรหุ่น (Dummy variable) คือ เพศโดยมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อเป็นเพศชาย และมีค่าเท่ากับ 0 เมื่อเป็นเพศหญิง

ST คือ ตัวแปร (dummy variable) คือ สถานภาพสมรสโดย ST เท่ากับ 1

เมื่อมีสถานภาพสมรส (รวมถึงหย่าร้าง หม้าย และแยกกัน อยู่) นอกนั้นเป็น 0

Edu คือ ตัวแปรระดับการศึกษากำหนดให้เป็นจำนวนปีที่ทำการศึกษามีหน่วยเป็นปี

Age คือ ตัวแปรแสดงอายุ การใช้ตัวแปรอายุในแบบจำลองทฤษฎีวัฏจักรชีวิตตามแนวคิด Franco Modigliani แสดงให้เห็นว่าอายุมีอิทธิพลต่อการออม

Work คือ ตัวแปรอายุงาน

E คือ ความคลาดเคลื่อน

3.6 สมมติฐาน

การศึกษามีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่หนึ่ง เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับรายได้โดยข้าราชการครูจะออมเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น

สมมติฐานที่สอง เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงเพศของผู้ออมสมรสโดยผู้ออมเพศหญิงจะมีการออมสูงกว่าผู้ออมที่เป็นเพศชาย

สมมติฐานที่สาม เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงระดับการศึกษา โดยผู้ออมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีการออมมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาค่ำกว่า

สมมติฐานที่สี่ เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับอายุของผู้ออมโดยผู้ออมที่มีอายุต่ำกว่า 50 ปี จะมีการออมสูงกว่าผู้ออมที่มีอายุมากกว่า 50 ปี

สมมติฐานที่ห้า เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ออม โดยผู้ออมที่มีสถานภาพโสดจะมีการออมสูงกว่าผู้ออมที่มีสถานภาพสมรสแล้ว

สมมติฐานที่หก เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับอายุงาน โดยผู้ออมที่มีอายุงานน้อยจะมีการออมสูงกว่าผู้ออมที่มีอายุงานมากกว่า

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ใน
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้-รายจ่ายของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่

จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	24	21.8
	หญิง	86	78.2
สถานภาพ			
	โสด	4	3.6
	สมรส	92	83.6
	หม้าย	2	1.8
	หย่าร้าง	12	10.9
จำนวนบุตร			

ไม่มีบุตร	9	8.2
1 คน	19	17.3
2 คน	25	22.7
มากกว่า 2 คน	57	51.8
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	89	80.9
ปริญญาโท	21	19.1
ระดับชั้นตำแหน่งอาชีพ		
ครู คศ.1	3	2.7
ครู คศ.2	82	74.5
ครู คศ.3	25	22.7
ที่พักอาศัยในปัจจุบัน		
บ้านตนเอง	100	90.9
บ้านพักสวัสดิการ	10	9.1
ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง		
รถยนต์	44	40.0
รถจักรยานยนต์	35	31.8
รถจักรยาน	1	.9
ไม่มียานพาหนะ	30	27.3
อาชีพของคู่สมรส		
รับราชการ	30	28.3
เกษียณอายุ	22	20.8
บริษัทเอกชน	14	13.2

รัฐวิสาหกิจ	24	22.6
ธุรกิจส่วนตัว	5	4.7
เกษตรกร	4	3.8
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	7	6.6
รวม	106	100.00
อายุราชการ		
5 – 10 ปี	3	2.7
11 – 15 ปี	1	.9
16 – 20 ปี	9	8.2
มากกว่า 20 ปี	97	88.2
รวม	110	100.00

เพศ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามากกว่า 3 ใน 4 หรือร้อยละ 78.2 เป็นเพศหญิง ส่วนที่เหลือร้อยละ 21.8 เป็นเพศชาย

สถานภาพ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 83.6 มีสถานภาพสมรสแล้ว รองลงมาคือหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 10.9 ส่วนที่เหลือมีสถานภาพโสด หม้าย คิดเป็นร้อยละ 3.6, 1.8 ตามลำดับ

จำนวนบุตร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 51.8 มีบุตรมากกว่า 2 คน รองลงมาคือ มีบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 และไม่มีบุตร มีเพียงร้อยละ 8.2

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 80.9 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนที่เหลือจบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 19.1

ระดับขั้นตำแหน่งอาชีพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างประมาณ 3 ใน 4 หรือร้อยละ 74.5 มีตำแหน่งครู กศ 2 รองลงมาคือ ครู กศ. 3 และครู กศ. 1 คิดเป็นร้อยละ 22.7, 2.7 ตามลำดับ

ที่พักอาศัยในปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างสูงถึงร้อยละ 90.9 พักอาศัยในบ้านพักของตนเอง ส่วนที่เหลือพักในบ้านพักสวัสดิการ คิดเป็นร้อยละ 9.1

ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่เดินทางโดยใช้รถยนต์ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ รถจักรยานยนต์ ไม่มียานพาหนะ รถจักรยาน คิดเป็น

ร้อยละ 31.8, 27.3, 9 ตามลำดับ

อาชีพของคู่สมรส พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาส่วนใหญ่มีคู่สมรสประกอบอาชีพรับราชการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.3 รองลงมาคือ รัฐวิสาหกิจ เกษียณอายุ บริษัทเอกชน พ่อบ้าน/แม่บ้าน ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 22.6, 20.8, 13.2, 6.6, 4.7, 3.8 ตามลำดับ

อายุราชการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 88.2 มีอายุราชการมากกว่า 20 ปี ส่วนที่เหลือมีอายุราชการ 16 – 20 ปี 5 – 10 ปี 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.2, 2.7, 9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้-รายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้-รายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้-รายจ่าย	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ประจำต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000	1	.9
10,001 – 15,000 บาท	2	1.8
25,001 – 30,000	5	4.5
30,001 – 35,000	28	25.5
35,001 – 40,000	74	67.3
แหล่งที่มาของรายได้		
เงินเดือนประจำ	110	100.
แหล่งที่มาของรายได้เสริม		
ค่าวิทยฐานะ	99	90.0
เงินประจำตำแหน่ง	4	3.6
อื่นๆ	7	6.4

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน

น้อยกว่า 5,000 บาท	1	.9
5,001 – 10,000 บาท	2	1.8
10,001 – 15,000 บาท	20	18.2
15,001 – 20,000 บาท	87	79.1

สวัสดิการที่ได้รับต่อเดือน

ค่าเล่าเรียนบุตร	4	3.6
ค่าเช่าบ้าน	49	44.5
ค่าวิทยฐานะ	3	2.7
ค่ารักษาพยาบาล	29	26.4
อื่นๆ	25	22.7

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่อเดือน

น้อยกว่า 500 บาท	1	.9
501 – 1,000 บาท	7	6.4
1,001 – 1,500 บาท	36	32.7
1,501 – 2,000 บาท	66	60.0

จำนวนบัตรเครดิตที่ดี

ไม่มีบัตร	21	19.1
1 ใบ	26	23.6
2 ใบ	31	28.2
3 ใบ	11	10.0
มากกว่า 3 ใบ	21	19.1

ค่าใช้จ่ายในการผ่อนบ้านต่อเดือน

ไม่มีภาระ	13	11.8

น้อยกว่า 5,000 บาท	10	9.1
5,001 – 10,000 บาท	10	9.1
10,001 – 15,000 บาท	44	40.0
15,001 ขึ้นไป	33	30.0
ค่าใช้จ่ายในการผ่อนรถต่อเดือน		
ไม่มีภาระ	16	14.5
น้อยกว่า 5,000 บาท	14	12.7
5,001 – 10,000 บาท	44	40.0
10,001 – 15,000 บาท	31	28.2
15,000 บาทขึ้นไป	5	4.5
ท่านมีทรัพย์สินเป็นของตนเองหรือไม่		
ไม่มี	15	13.6
มี	95	86.4
รวม	110	100.00

รายได้ประจำต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 76.3 มีรายได้ประจำต่อเดือน 35,001 – 40,000 บาท รองลงมาคือ 30,001 – 35,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 25.5 ส่วนที่เหลือมีรายได้ น้อยกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.2

แหล่งที่มาของรายได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทุกคนมีแหล่งที่มาของรายได้จากเงินเดือนประจำ ร้อยละ 100.00

แหล่งที่มาของรายได้เสริม พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 90.0 มีรายได้เสริมจากเงินค่าวิทยฐานะ ส่วนที่เหลือมีรายได้จากแหล่งอื่นๆ เงินประจำตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 6.4,3.6 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษามากกว่า 3 ใน 4 หรือร้อยละ

79.1 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท รองลงมา คือ 10,001 – 15,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.2, 1.8 ตามลำดับ กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท มีเพียงร้อยละ .9 เท่านั้น

สวัสดิการที่ได้รับต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 44.5 ได้รับสวัสดิการค่าเช่าบ้าน รองลงมาคือ ค่ารักษาพยาบาล อื่นๆ ค่าเล่าเรียนบุตรค่าวิทยฐานะ 26.4, 22.7, 3.6, 2.7 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 60.0 ใช้จ่ายค่าเดินทางไปทำงานต่อเดือน 1,501 – 2,000 บาท รองลงมาคือ 1,001 – 1,500 บาท 501 – 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.7, 6.4 ตามลำดับ ผู้ที่ใช้จ่ายค่าเดินทางไปทำงานน้อยกว่า 500 บาทต่อเดือน มีเพียงร้อยละ .9

จำนวนบัตรเครดิตที่ถือ พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาประมาณ 1 ใน 4 หรือร้อยละ 28.2 มีบัตรเครดิต 2 ใบ รองลงมาคือ 1 ใบ มากกว่า 3 ใบ 3 ใบ คิดเป็นร้อยละ 23.6, 19.1, 10.0 อย่างไรก็ตามพบว่ากลุ่มที่ไม่มีบัตรเครดิต มีถึงร้อยละ 19.1

ค่าใช้จ่ายในการผ่อนบ้านต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาร้อยละ 40.0 มีค่าใช้จ่ายในการผ่อนบ้านต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท รองลงมาคือ 15,001 ขึ้นไป น้อยกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0, 9.1, 9.1 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 11.8 ไม่มีภาระในการจ่ายค่าผ่อนบ้าน

ค่าใช้จ่ายในการผ่อนรถต่อเดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาร้อยละ 40.0 มีค่าใช้จ่ายในการผ่อนรถต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท รองลงมาคือ 10,001 – 15,000 บาท น้อยกว่า 5,000 บาท 15,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 28.2, 12.4, 4.5 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 14.5 ไม่มีภาระในการจ่ายค่าผ่อนรถ

การมีทรัพย์สินเป็นของตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 86.4 มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง ส่วนที่เหลือไม่มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 13.6

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตารางที่ จำนวน ร้อยละพฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ปริมาณเงินออมต่อ 1 เดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีเงินออม	18	16.4
น้อยกว่า 1000 บาท	37	33.6
1001 – 5000 บาท	48	43.6
5001 – 10000 บาท	7	6.4
เป้าหมายในการออม		
เพื่อนเป็นทุนการศึกษาในอนาคตของบุตร	10	9.1
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	40	36.4
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	9	8.2
เพื่อใช้จ่ายในอนาคต	51	46.4
รูปแบบในการออม		
ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์	37	33.6
ฝากเงินกับธนาคารเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน	62	56.4
ซื้อสลากออมสิน	9	8.2
ซื้อหลักทรัพย์	2	1.8
ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การออมเพิ่มขึ้น		
รายได้เพิ่มขึ้น	47	42.7
ค่าครองชีพลดลง	41	37.3
อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น	21	19.1

อื่นๆ	1	.9
ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การออมลดลง		
รายได้ลดลง	21	19.1
ค่าครองชีพเพิ่มขึ้น	62	56.4
อัตราดอกเบี้ยลดลง	27	24.5
รวม	110	100.00

ปริมาณเงินออมต่อ 1 เดือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเกือบครึ่งหรือร้อยละ 43.6 มีเงินออม 1,001 – 5,000 บาท รองลงมาคือ น้อยกว่า 1000 บาท 5,001 – 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 33.6, 6.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 16.4 ไม่มีเงินออม

เป้าหมายในการออม พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเกือบครึ่งหรือร้อยละ 46.4 มีเป้าหมายเพื่อใช้จ่ายในอนาคต รองลงมาคือ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน เพื่อเป็นทุนการศึกษาในอนาคตของบุตร เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 36.4, 9.1, 8.2 ตามลำดับ

รูปแบบในการออม พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 56.4 ฝากเงินกับธนาคารเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน รองลงมาคือ ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งฉลากออมสินซื้อหลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 33.6, 8.2, 1.8 ตามลำดับ

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การออมของเพิ่มขึ้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 42.7 ต้องการรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ค่าครองชีพลดลง อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 37.3, 19.1, .9 ตามลำดับ

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การออมลดลง พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 56.4 การออม ลดลงเพราะค่าครองชีพเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยลดลง รายได้ลดลง คิดเป็นร้อยละ 24.5, 19.1 ตามลำดับ

เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้ออมกับปริมาณเงินออมต่อ 1 เดือน

เพศ	ปริมาณเงินออมต่อ 1 เดือน					รวม
	ไม่มีเงินออม	น้อยกว่า 1000 บาท	1001 – 5000 บาท	5001 – 10000 บาท	10000 บาท ขึ้นไป	
ชาย	-	3 (12.0%)	14 (56.0%)	4 (16.0%)	4 (16.0%)	25 (100.0)
หญิง	11 (12.94%)	12 (14.3%)	34 (40.5%)	11 (13.1%)	17 (20.2%)	85 (100.0)
รวม	11 (10.0%)	15 (13.63%)	48 (43.64%)	15 (13.63%)	21 (19.01%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.153*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 26 พบว่า ค่า Significance มีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออม ต่อ 1 เดือนอาจเพราะว่าไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงย่อมมีความต้องการออมมากหากรายได้มากและมีความต้องการอมน้อยหากรายได้ที่หักค่าใช้จ่ายแล้วแต่ละเดือนมีน้อย

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีรายรับต่างกันกับปริมาณเงินออมต่อ 1 เดือน

รายรับ	ปริมาณเงินออมต่อ 1 เดือน					รวม
	ไม่มีเงินออม	น้อยกว่า 1,000 บาท	1,001-5,000 บาท	5001-10,000 บาท	10,000บาท ขึ้นไป	
น้อยกว่า 10,000 บาท	1 (14.3%)	1 (14.3%)	-	3 (42.9%)	2 (28.6%)	7 (100%)
10,001-15,000 บาท	-	1 20.0%)	4 (80.0%)	-	-	5 (100%)
15,001-20,000 บาท	2 (18.2%)	-	7 (63.6%)	2 (18.2%)	-	11 (100%)
20,001- 25,000 บาท	4 (16.7%)	3 (12.5%)	12 (50.0%)	3 (12.5%)	2 (8.3%)	24 (100%)
25,001-30,000 บาท	-	3 (30.3%)	3 (30.0%)	2 (20.0%)	2 (20.0%)	10 (100%)
31,001-35,000 บาท	1 (4.5%)	4 (18.2%)	8 36.4%)	6 (27.3%)	3 (13.6%)	22 (100%)
35,001-40,000 บาท	2 (11.1%)	3 (16.7%)	7 38.9%)	2 (11.1%)	4 (22.2%)	18 (100%)
40,000 บาท ขึ้นไป	-	-	4 (33.3%)	-	8 (66.7%)	12 (100%)
รวม	10 (9.09%)	15 (13.64%)	45 (49.91%)	18 (16.36%)	21 (19.09%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.002* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 29 พบว่า ค่า Significance มีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ รายรับ มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออมต่อเดือน เพราะว่าหากรายรับต่อเดือนสูงย่อมมีความต้องการออมสูงตามไปด้วย

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีรายรับต่างกันกับรูปแบบในการออม

จำนวน บุตร	รูปแบบในการออม								
	ฝากเงิน กับ ธนาคาร พาณิชย์	ฝากเงิน กับ ธนาคาร เฉพาะกิจ	ซื้อ สลาก ออมสิน	ซื้อ หลักทรัพย์	ซื้อ พันธบัตร	ซื้อ ทอง	เก็บ ไว้ออม	อื่น ๆ	รวม
10,000 บาท	3 (50%)	2 (33.3%)	-	-	-	-	-	1 (16.7%)	6 (100%)
10,001- 15,000 บาท	3 (60.0%)	2 (40.0%)	-	-	-	-	-	-	5 (100%)
15,001- 20,000 บาท	6 (54.5%)	4 (36.4%)	-	1 (9.1%)	-	-	-	-	11 (100%)
20,001- 25,000 บาท	14 (60.9%)	5 (21.7%)	-	-	-	-	1 (4.3%)	3 (13.0%)	23 (100%)
25,001- 30,000 บาท	6 (60.0%)	2 (20.0%)	1 (10%)	-	-	1 (10%)	-	-	10 (100%)
31,001- 35,000 บาท	15 (68.2%)	3 (13.6%)	-	-	-	-	-	4 (18.2%)	17 (100%)
35,001- 40,000 บาท	15 (83.3%)	2 (11.1%)	-	-	-	-	-	1 (5.6%)	18 (100%)
40,000 บาทขึ้นไป	9 (75.0%)	1 (8.3%)	-	-	1 (8.3%)	-	-	1 (8.3%)	12 (100%)

รวม	71 (64.55%)	21 (19.01%)	1 (0.91%)	1 (0.91%)	1 (0.91%)	1 (0.91%)	1 (0.91%)	10 (9.09%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.02* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

V = 0.026

จากตารางที่ 31 พบว่า ค่า Significance มีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติกล่าวคือ รายรับ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการออม เพราะไม่ว่าจะเก็บออมโดยวิธีการใด ๆ ตามหากผู้ออมไม่มีรายได้ หรือรายได้ไม่พอรายจ่ายยอมทำให้การออมไม่เกิดขึ้นจากตารางจะเห็นว่าข้าราชการครูมีความต้องการ ออมกับธนาคารพาณิชย์เป็นอันดับหนึ่งเพราะสะดวกในการถอนมาใช้จ่ายถึงแม้ว่าในปัจจุบันอัตรา ดอกเบี้ยจะมีค่าต่ำมาก อันดับสองได้แก่ออมกับธนาคารเฉพาะกิจที่ตนเองมีภาระหนี้สินอยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครูต่าง ๆ ธนาคารอาคารสงเคราะห์เพราะเมื่อครบวาระหนึ่งปีก็จะมีเงินปันผลของ หุ้นคืนให้

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันกับ ปริมาณเงิน ออมต่อเดือน 1 เดือน

ระดับ การศึกษา	ปริมาณเงินออมต่อเดือน					รวม
	ไม่มีเงินออม	น้อยกว่า 1,000 บาท	1,001-5,000 บาท	5001-10,000 บาท	10,000บาท ขึ้นไป	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	1 (50.0%)	1 (50.0%)	-	-	2 (100%)
ปริญญาตรี	9 (11.1%)	12 (14.8%)	34 (42.0%)	12 (14.8%)	14 (17.3%)	81 (100%)
ปริญญาโท	1 (4.0%)	2 (8.0%)	12 (48.0%)	3 (12.0%)	7 (28.0%)	25 (100%)
ปริญญาโทขึ้นไป	-	-	3 (100.0%)	-	-	3 (100%)
รวม	10 (9.09%)	15 (13.64%)	50 (45.45%)	15 (13.64%)	21 (19.09%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.052* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 35 พบว่า ค่า Significance มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติกล่าวคือ ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออมต่อ กล่าวคือข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุน้อยทำให้มีความต้องการลงทุนในด้านต่างๆเช่นการเรียนต่อปริญญาโท หรือสูงกว่าส่วนข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปจะอยู่ในช่วงอายุที่มากกว่าและส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรสแล้วจึงทำให้มีความพร้อมในลงทุนด้านต่างๆมากกว่า

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันกับรูปแบบในการออม

ระดับการศึกษา	รูปแบบในการออม								
	ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์	ฝากเงินกับธนาคารเฉพาะกิจ	ซื้อสลากออมสิน	ซื้อหลักทรัพย์	ซื้อพันธบัตร	ซื้อทอง	เก็บไว้เอง	อื่นๆ	รวม
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2 (100%)								2 (100%)
ปริญญาตรี	52 (65.8%)	16 (20.3%)			1 (1.3%)	1 (1.3%)	4 (1.3%)	8 (10.1%)	82 (100%)
ปริญญาโท	17 (68.0%)	4 (16.0%)	1 (4.0%)	1 (4.0%)				2 (8.0%)	25 (100%)
ปริญญาโทขึ้นไป		1 (100.0%)							1 (100%)
รวม	71 (64.55%)	21 (19.09%)	1 (0.90%)	1 (0.90%)	1 (0.90%)	1 (0.90%)	4 (3.64%)	10 (9.09%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.368*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 37 พบว่า ค่า Significance มีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายในการออมต่อ กล่าวคือ ไม่ว่าจะข้าราชการครูจะมีระดับการศึกษาใดก็ตามย่อมมีความต้องการออมเงินกับสถาบันการเงินที่ให้ผลตอบแทนทางดอกเบี้ยมากที่สุดตามหลักทางเศรษฐศาสตร์

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีระดับชั้นตำแหน่งต่างกันกับปริมาณเงินออมต่อเดือน

ระดับตำแหน่ง	ปริมาณเงินออมต่อเดือน					
	ไม่มีเงิน ออม	น้อยกว่า 1000 บาท	1001 - 5000 บาท	5001 - 10000 บาท	10001 บาทขึ้นไป	รวม
ครู คศ.1		2 (50.0%)	1 (25.0%)	2 (25.0%)		5 (100%)
ครู คศ.3	1 (5.0%)	2 (10.0%)	10 (50.0%)	-	7 (35.0%)	20 (100%)
รวม	10 (9.09%)	15 (13.64%)	48 (43.64%)	16 (14.55%)	21 (19.09%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.002*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

V= 0.368

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 38 พบว่า ค่า Significance มีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายในการออมต่อ กล่าวคือ ไม่ว่าจะข้าราชการครูจะมีระดับการศึกษาใดก็ตามย่อมมีความต้องการออมเงินกับสถาบันการเงินที่ให้ผลตอบแทนทางดอกเบี้ยมากที่สุดตามหลักทางเศรษฐศาสตร์

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีระดับชั้นตำแหน่งต่างกันกับเป้าหมายในการออม

ระดับตำแหน่ง	เป้าหมายในการออม				
	เพื่อเป็น ทุนการศึกษา ของบุตร	เพื่อใช้จ่าย ฉุกเฉิน	เพื่อซื้อสิ่งของ ที่ต้องการ	เพื่อใช้จ่ายใน อนาคต	รวม
ครู คศ.1	3 (75.0%)			1 (25.0%)	4 (100%)
ครู คศ.2	31 (36.0%)	10 (25.6%)	5 (5.8%)	30 (34.9%)	76 (100%)
ครู คศ.3	10 (9.4%)	7 (6.6%)	3 (2.8%)	10 (9.4%)	30 (100%)
รวม	44 (40.0%)	17 (15.45%)	8 (7.27%)	41 (37.27%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.065*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 39 พบว่า ค่า Significance มีค่ามากกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ระดับชั้นตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายในการออมต่อเดือนกล่าวคือ ไม่ว่าจะข้าราชการครูจะมีระดับชั้นตำแหน่งใดก็ตามย่อมมีความต้องการออมเงินตามหลักของเคนส์คือ เพื่อใช้จ่ายใช้สอย เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน เพื่อเก็บกำไร

ตารางที่ 40 เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีระดับชั้นตำแหน่งต่างกันกับรูปแบบในการออม

ระดับ ตำแหน่ง	รูปแบบในการออม								
	ฝากกับ ธนาคาร พาณิชย์	ฝากกับ ธนาคาร เฉพาะ กิจ	ซื้อสลาก ออมสิน	ซื้อ หลักทรัพย์	ซื้อ พันธบัตร	ซื้อทอง	เก็บไว้เอง	อื่นๆ	รวม
ครู คศ.1	2 (50.0%)	1 (25.0%)						1 (25.0%)	4 (100%)
ครู คศ.2	56 (67.5%)	16 (19.3%)	1 (1.2%)		1 (1.2%)	1 (1.2%)	1 (1.2%)	7 (8.4%)	83 (100%)
ครู คศ.3	13 (65.0%)	4 (20.0%)		1 (5.0%)				5 (10.0%)	23 (100%)
รวม	71 (64.55%)	21 (19.09%)	1 (0.90%)	1 (0.90%)	1 (0.90%)	1 (0.90%)	1 (0.90%)	13 (11.81%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance – 0.001 *ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

V= 0.657

จากตารางที่ 40 พบว่า ค่า Significance มีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ระดับ
ชั้นตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการออมต่อเดือนกล่าวคือ ข้าราชการครูที่มีตำแหน่ง.1
ข้าราชการครูที่มีตำแหน่ง คศ.2 และคศ.3 นิยมฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์เพราะสะดวกในการเบิกจ่าย

และมีความปลอดภัยสูง เพราะส่วนใหญ่รายได้หลักที่รัฐบาลจ่ายเงินเดือนจะโอนผ่านบัญชีธนาคารกรุงไทยข้าราชการครูเลขนิยมฝากเงินไว้ในบัญชีเงินเดือนเหล่านี้

ตารางที่ 41 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีจำนวนอายุราชการต่างกันกับปริมาณเงินออมต่อเดือน

จำนวนอายุราชการ	ปริมาณเงินออมต่อเดือน					
	ไม่มีเงิน ออม	น้อยกว่า 1000 บาท	1001- 5000 บาท	5001- 10000 บาท	10000 บาทขึ้นไป	รวม
5 – 10 ปี	6 (50.0%)		1 (50.0%)			8 (100%)
11 – 15 ปี	1 (8.3%)		9 (75.0%)	2 (16.7%)		12 (100%)
16 – 20 ปี	1 (6.7%)	3 (20.0%)	8 (53.3%)	2 (13.3%)	1 (6.7%)	15 (100%)
มากกว่า 20 ปี	7 (9.2%)	12 (15.8%)	29 (38.2%)	10 (13.2%)	18 (23.7%)	76 (100%)
รวม	15 (13.64%)	15 (13.64%)	47 (42.73%)	14 (12.73%)	19 (17.27%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.032*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

V= 0.463

จากตารางที่ 41 พบว่า ค่า Significance มีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ จำนวนอายุราชการ มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินออมต่อเดือนกล่าวคือ ข้าราชการครูที่มีอายุราชการ 5 – 10 ปี จะไม่มีเงินออมต่อเดือนเลยเพราะข้าราชการระดับนี้เงินเดือนประจำค่อนข้างต่ำ ส่วนข้าราชการที่มีอายุ

ราชการ 11 – 15 ปีและขึ้นไปกับ 16 – 20 ปีจะมีเงินออมต่อเดือน ประมาณ 1001- 5000 บาทเพราะข้าราชการระดับนี้ส่วนใหญ่จะมีเงินประจำตำแหน่งรวมอยู่ด้วยเลยทำให้มีเงินเหลือเก็บบ้าง ส่วนใหญ่นิยมฝากกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ฝากในรูปแบบหุ้นสหกรณ์ เพราะสามารถกู้ได้และนิยมฝากในรูปแบบประกันชีวิต

ตารางที่ 42 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีจำนวนอายุราชการต่างกันกับเป้าหมายในการออม

จำนวนอายุราชการ	เป้าหมายในการออม					
	เพื่อเป็นทุนการศึกษาในอนาคตของบุตร	เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	เพื่อใช้จ่ายในอนาคต	อื่น	รวม
5 – 10 ปี	-	1 (50.0%)	-	1 (50.0%)	-	2 (100%)
11 – 15 ปี	5 (41.7%)	3 (25.0%)	-	5 (41.7%)	-	13 (100%)
16 – 20 ปี	7 (25.9%)	4 (14.8%)	1 (3.7%)	4 (14.8%)	-	16 (100%)
มากกว่า 20 ปี	30 (28.8%)	21 (20.2%)	7 (6.7%)	21 (19.09%)	-	79 (100%)
รวม	42 (38.18%)	29 (26.36%)	8 (7.27%)	31 (28.18%)	-	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.26* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

V = 0.494

จากตารางที่ 42 พบว่า ค่า Significance มีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ จำนวนอายุราชการ มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายในการออมต่อเดือนกล่าวคือ ข้าราชการครูที่มีอายุราชการ 5 – 10 ปี จะออมไว้เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน จำนวนอายุราชการระหว่าง 11 - 15 ปี จะออมเพื่อใช้

จ่ายในอนาคตและเพื่อเป็นทุนการศึกษา และจำนวนอายุราชการระหว่าง 16 – 20 ปีจะนิยมออมเพื่อเป็นทุนการศึกษาส่วนอายุมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จะมีเป้าหมายในการออมเพื่อจ่ายในอนาคตและใช้จ่ายยามฉุกเฉิน

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูที่มีจำนวนอายุราชการต่างกันกับรูปแบบในการออม

จำนวนอายุราชการ	รูปแบบในการออม								
	ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์	ฝากเงินกับธนาคารเฉพาะกิจ	ซื้อสลากออมสิน	ซื้อหลักทรัพย์	ซื้อพันธบัตร	ซื้อทอง	เก็บไว้เอง	อื่น ๆ	รวม
5 – 10 ปี	1 (50.0%)	-	-	8 (50.0%)	-	-	-	-	9 (100%)
11 – 15 ปี	6 (50.0%)	6 (50.0%)	-	-	-	-	-	-	12 (100%)
16 – 20 ปี	11 (73.3%)	1 (6.7%)	-	-	-	1 (6.7%)	-	2 (13.3%)	15 (100%)
มากกว่า 20 ปี	51 (68.9%)	13 (17.6%)	1 (1.4%)	-	1 (1.4%)	-	1 (1.4%)	7 (9.5%)	74 (100%)
รวม	69 (62.73%)	20 (18.18%)	1 (0.91%)	8 (7.27%)	1 (0.91%)	1 (0.91%)	1 (0.91%)	9 (8.18%)	110 (100%)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือค่าร้อยละ

Significance = 0.002* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

V = 0.801

จากตารางที่ 43 พบว่า ค่า Significance มีค่าน้อยกว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ จำนวนอายุราชการ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบในการออมต่อเดือนกล่าวคือ ข้าราชการครูที่มีอายุราชการ 5 – 10 ปี จะนิยมซื้อหลักทรัพย์เช่น บัน ที่ดิน และอายุราชการมากกว่า 11 ปีขึ้นไปนิยมฝากธนาคารเช่น ธนาคารกรุงไทย ธนาคารเฉพาะกิจเช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู อายุราชการระหว่าง 16- 20 ปี นิยมฝาก

กับชนาการมากที่สุดส่วนอายุราชการที่มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จะมีรูปแบบในการออมคือ ฝากกับชนาการพาณิชย์เป็นหลัก

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ 1. ตัวเลขในวงเล็บคือค่า absolute t-statistic

2. *มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ (5%)

3. Adj R² หมายถึง Adjusted-R²

สมการที่ 1

$$S = b_0 + b_1 D_{yd} + e \quad \dots\dots\dots (1)$$

$$S = 1.2579 + 771.34 D_{yd} + 47.26 e$$

$$(0.003) \quad (1.078)$$

$$\text{Adj R}^2 = 0.991$$

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Absolute t-statistic

สมการที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ (y) กับการออมของข้าราชการครู (S) ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 1.2579 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ กล่าวคือข้าราชการครูจะมีความต้องการออมมากขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ของผู้ออมมีค่าเป็นบวกเท่ากับ 771.34 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ตรงตามแนวคิดทฤษฎีทั้งสี่คือทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ ทฤษฎีรายได้ถาวร ทฤษฎี วัฏจักรชีวิต และทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ โดยเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออมของครัวเรือน ดังนี้ รายได้ ที่ใช้จ่ายได้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออม เมื่อรายได้เพิ่มการออมเพิ่ม และการออมมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในระยะที่ผ่านมาในทิศทางตรงกันข้ามด้วย

สำหรับค่า Adj R² มีค่าเท่ากับ 0.991 หมายความว่าพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่กับรายได้ร้อยละ 99.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.0 ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ระบุในสมการนี้และแสดงว่าตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรตามได้อย่างดีเยี่ยม

สมการที่ 2

$$S = b_0 + b_1 D_{yd} + b_2 D_{sex} + e \quad \dots\dots\dots (2)$$

$$S = 1.4900 + 344.43_{yd} + 2558.76_{sex} + 47.80_e$$

(0.004)   (2.239)   (9.488)

$$\text{Adj } R^2 = 0.991$$

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Absolute t-statistic

สมการที่ 2 เพิ่มปัจจัยทางด้านเพศ (sex) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเข้าไปในสมการที่ 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 1.4900 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านรายได้ของผู้ออมมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 344.43 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ กล่าวคือเพศหญิงจะมีการออมมากกว่าเพศชาย

สำหรับค่า Adj R^2 มีค่าเท่ากับ 0.991 หมายความว่าพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้ออมและปัจจัยทางด้านเพศร้อยละ 99.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.0 ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ระบุในสมการนี้และแสดงว่าตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรตามได้อย่างดีเยี่ยม

สมการที่ 3

$$S = b_0 + b_1 D_{yd} + b_2 D_{sex} + b_3 D_{edu} + e \quad \dots\dots\dots (3)$$

$$S = 1.6672 + 118.53_{yd} + 2476.34_{sex} + 27.97_{edu} + 49.53_e$$

(0.004)   (0.016)   (2.916)   (0.226)

$$\text{Adj } R^2 = 0.991$$

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Absolute t-statistic

สมการที่ 3 เพิ่มปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา (education) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเข้าไปในสมการที่ 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 1.6672 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านรายได้ของผู้ออมมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 118.53 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) ของข้าราชการครู

ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2476.34 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 27.97 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$

สำหรับค่า Adj R² มีค่าเท่ากับ 0.991 หมายความว่าพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้ออม เพศ และปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาร้อยละ 99.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.0 ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ระบุในสมการนี้และแสดงว่าตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรตามได้อย่างดีเยี่ยม

สมการที่ 4

$$S = b_0 + b_1 D_{yd} + b_2 D_{sex} + b_3 D_{edu} + b_4 D_{age} + e \quad \dots\dots\dots (4)$$

$$S = 0.9982 + 244.34_{yd} + 2246.02_{sex} + 39.30_{Edu} + 322.50_{Age} + 48.15_c$$

(0.002) (2.339) (2.322) (0.042) (0.503)

$$Adj R^2 = 0.991$$

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Absolute t-statistic

สมการที่ 4 เพิ่มปัจจัยทางด้านอายุ(Age) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเข้าไปในสมการที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 0.9982 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านรายได้ของผู้ออมมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 244.34 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านสถานภาพ (Sex) ของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2246.02 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 39.30 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และปัจจัยทางด้านอายุ (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 322.50 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ กล่าวคือข้าราชการครูที่มีอายุน้อยกว่าจะมีการออมมากกว่าข้าราชการครูที่อายุมาก

สำหรับค่า Adj R² มีค่าเท่ากับ 0.991 หมายความว่าพฤติกรรมการออมของข้าราชการ

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่ปัจจัยทางด้านรายได้ เพศ ระดับการศึกษา และอายุของผู้ออกร้อยละ 99.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.0 ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ระบุในสมการนี้และแสดงว่าตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรตามได้อย่างดีเยี่ยม

สมการที่ 5

$$S = b_0 + b_1 D_{yd} + b_2 D_{sex} + b_3 D_{edu} + b_4 D_{age} + b_5 D_{stu} + e \dots\dots\dots (5)$$

$$S = 1.6672 + 119.53_{yd} + 2505.89_{sex} + 39.30_{Edu} + 151.21_{Age} - 21.178_{stu} + 48.15_e$$

(0.004)   (0162)   (2.322)   (4.146)   (1.341)   (-0.326)

$$Adj R^2 = 0.991$$

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Absolute t-statistic

สมการที่ 5 เพิ่มปัจจัยทางด้านสถานภาพ(status) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาเข้าไปในสมการที่ 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 1.6672 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านรายได้ของผู้ออมมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 119.53 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) ของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2505.89 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 39.30 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และปัจจัยทางด้านอายุ (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก เท่ากับ 151.21 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านสถานภาพ (st) ของผู้ออมมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ 21.178 ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติกล่าวคือข้าราชการครูที่มีครอบครัวแล้วจะมีการออมมากกว่าข้าราชการครูที่มีสถานภาพโสด

ถ้าห้ปรับค่า Adj R² มีที่เท่ากับ 0.991 หมายความว่าพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่ปัจจัยทางด้านรายได้ เพศ ระดับการศึกษา อายุของผู้ออมและสถานภาพ ร้อยละ 99.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.0 ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ระบุในสมการนี้และแสดงว่าตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรตามได้อย่างดีเยี่ยม

สมการที่ 6

$$S = b_0 + b_1 D_{yd} + b_2 D_{sex} + b_3 D_{edu} + b_4 D_{age} + b_5 D_{stu} + b_6 D_w + e \dots\dots\dots (6)$$

$$S = 1.4950 + 448.39_{yd} + 2662.29_{sex} + 39.30_{edu} + 322.50_{Age} - 50.040_{stu} - 552.047_w + 48.15_c$$

(0.003) (0.339) (2.933) (0.042) (0.503) (-0.070) (-0.500)

$$Adj R^2 = 0.991$$

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือค่า Absolute t-statistic

สมการที่ 6 เพิ่มปัจจัยทางด้านอายุงาน(work) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เข้าไปในสมการที่ 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเป็นบวกเท่ากับ 1.4950 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านรายได้ของผู้ออมมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 448.39 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านเพศ (Sex) ของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 2662.29 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 39.30 ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ และปัจจัยทางด้านอายุ (Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกเท่ากับ 322.50 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ส่วนปัจจัยทางด้านสถานภาพ (st) ของผู้ออมมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ 50.040 ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอายุงาน(work) ของข้าราชการครูมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ 552.047 ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือข้าราชการครูที่อายุงานมากจะมีการออมมากกว่าข้าราชการครูที่มีอายุงานน้อยกว่า

สำหรับค่า $Adj R^2$ มีค่าเท่ากับ 0.991 หมายความว่าพฤติกรรมกรออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านรายได้ เพศ ระดับการศึกษา อายุของผู้ออม สถานภาพและอายุงาน ร้อยละ 99.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 1.0 ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นที่ไม่ได้ระบุในสมการนี้และแสดงว่าตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลองนี้สามารถอธิบายตัวแปรตามได้อย่างดีเยี่ยม

จากผลการวิเคราะห์ทั้ง 6 สมการสรุปความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรออม (S) ของข้าราชการครูอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ดังนี้

1. ตัวแปรรายได้ (y) จากการศึกษพบว่าตัวแปรรายได้ของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ในทุกสมการนั่นคือ รายได้มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการออมของข้าราชการครูหรือการออมของข้าราชการครูขึ้นอยู่กับรายได้ ก็คือข้าราชการครูจะออมมากขึ้นหากรายได้มากขึ้นจากผลการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเป็น

บวก ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีรายได้ถาวรทฤษฎี วัฏจักรชีวิต และทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ โดยเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออมของครัวเรือนดังนี้ รายได้ ที่ใช้จ่ายได้

2. ตัวแปรเพศ (sex) จากการศึกษาพบว่าตัวแปรเพศของข้าราชการครูในอำเภอ

หาดใหญ่จังหวัดสงขลามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ในทุกสมการนั้นคือ เพศ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการออมของข้าราชการครูหรือพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูขึ้นอยู่กับเพศ และค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรเพศมีค่าบวกแสดงถึงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันคือข้าราชการครูเพศหญิงจะมีความต้องการออมมากกว่าเพศชายกล่าวคือ ข้าราชการครูส่วนใหญ่เพศหญิงจะมีสถานภาพสมรสทำให้มีความรับผิดชอบต่อนุตรซึ่งอยู่ในวัยเรียนเป็นส่วนใหญ่ทำให้มีพฤติกรรมการออมมากกว่าเพศชาย

3. ตัวแปรระดับการศึกษา(education) จากการศึกษาพบว่าตัวแปรระดับการศึกษาของ

ของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ในทุกสมการนั้นคือ ระดับการศึกษามีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการออมของข้าราชการครูหรือพฤติกรรมการออมขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาและค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรมีค่าบวกแสดงถึงความสัมพันธ์ในเชิงเดียวกันกับพฤติกรรมการออมกล่าวคือข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีเงินออมมากกว่าเพราะการบรรจุของข้าราชการครูจะเริ่มที่ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปให้บรรจุในระดับชั้น 3 ส่วนข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีนั้นก็บรรจุในระดับชั้นที่สูงกว่าขึ้นไปซึ่งบางตำแหน่งมีเงินประจำตำแหน่งให้ด้วยทำให้มีกำลังในการออมมากกว่า

4. ตัวแปรทางด้านอายุ (age) จากการศึกษาพบว่าตัวแปรระดับอายุของข้าราชการครู

ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลามีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = 0.05$ ทุกสมการนั้นคือ อายุมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการออมของข้าราชการครูหรือการออมขึ้นอยู่กับระดับอายุและค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรมีค่าเป็นบวกแสดงถึงความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับพฤติกรรมการออม โดยข้าราชการครูที่มีอายุน้อยจะมีความต้องการออมมากกว่าเนื่องจากข้าราชการครูที่มีอายุมากส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสทำให้มีภาระมากกว่าซึ่งตรงตามทฤษฎีสมมติฐานอายุขัยกล่าวคือ การออมจะเกิดขึ้นในช่วงกลางชีวิตเพราะเป็นช่วงที่รายได้สูงกว่าการบริโภค ดังนั้นเมื่อกลางชีวิตสามารถทำรายได้สูงจึงควรมีการเก็บออมไว้ใช้จ่ายในช่วงต้นชีวิตและเพื่อใช้จ่ายหลังออกจากงาน

5. ตัวแปรสถานภาพ(status) จากการศึกษาพบว่าตัวแปรสถานภาพของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติในทุกสมการ นั่นคือ สถานภาพไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการออมของข้าราชการครูหรือการออมไม่ขึ้นอยู่กับสถานภาพและค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรมีค่าเป็นลบแสดงถึงความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับพฤติกรรมการออม โดยตัว โดยตัวแปรนี้เป็นตัวแปรหุ่น ให้สถานภาพสมรส (รวมถึงหย่าร้าง หม้าย และและแยกกันอยู่) มีค่าเท่ากับ 1 นอกนั้นมีค่าเท่ากับ 0 หมายความว่าข้าราชการครูที่ไม่มีสถานภาพสมรสหรือสถานภาพ โสด มีพฤติกรรมการอมน้อยกว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรส

6. ตัวแปรอายุงาน (work) จากการศึกษาพบว่าตัวแปรอายุงานของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติในทุกสมการ นั่นคือ อายุงานไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการออมของข้าราชการครูหรือการออมไม่ขึ้นอยู่กับอายุงานและค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรมีค่าเป็นลบแสดงถึงความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับพฤติกรรมการออมซึ่งตรงตามทฤษฎีวัฏจักรชีวิต กล่าวคือในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่ยังมีอายุน้อย จะมีระดับรายได้อยู่ในระดับที่ต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น จนเข้าสู่วัยสูงอายุ ส่วนปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคลจะสูงขึ้นเป็นลำดับตามอายุขัยของผู้บริโภคตามเส้นการกระจายปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ในช่วงต้นของชีวิตบุคคลจะมีรายได้สำหรับการใช้จ่าย เพื่อการบริโภค ดังนั้น บุคคลจึงต้องประพาศตัวเป็นผู้ก่อหนี้ ต่อมาในช่วงกลางของชีวิตจึงจะเริ่มมี รายได้เหลือใช้จ่าย จนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และเก็บเงินสะสมในช่วงปลายชีวิต

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 ราย สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามากกว่า 3 ใน 4 หรือร้อยละ 78.2 เป็นเพศหญิง ส่วนที่เหลือร้อยละ 21.8 เป็นเพศชาย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 83.6 มีสถานภาพสมรสแล้ว รองลงมาคือหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 10.9 ส่วนที่เหลือมีสถานภาพโสด หม้าย คิดเป็นร้อยละ 3.6, 1.8 ตามลำดับ ประมาณครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 51.8 มีบุตรมากกว่า 2 คน รองลงมาคือ มีบุตร 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 และไม่มีบุตร มีเพียงร้อยละ 8.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 80.9 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนที่เหลือจบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 19.1 ประมาณ 3 ใน 4 หรือร้อยละ 74.5 มีตำแหน่งครู คศ 2 รองลงมาคือ ครู คศ. 3 และครู คศ. 1 คิดเป็นร้อยละ 22.7, 2.7 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างสูงถึงร้อยละ 90.9 พักอาศัยในบ้านพักของตนเองส่วนที่เหลือพักในบ้านพักสวัสดิการ คิดเป็นร้อยละ 9.1 ส่วนใหญ่เดินทางโดยใช้รถยนต์ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือ รถจักรยานยนต์ ไม่มียานพาหนะ รถจักรยาน คิดเป็นร้อยละ 31.8, 27.3, 9 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีคู่สมรสประกอบอาชีพรับราชการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.3 รองลงมาคือ รัฐวิสาหกิจ เกษียณอายุ บริษัทเอกชน พ่อบ้าน/แม่บ้าน ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 22.6, 20.8, 13.2, 6.6, 4.7, 3.8 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 88.2 มีอายุราชการมากกว่า 20 ปี ส่วนที่เหลือมีอายุราชการ 16 – 20 ปี 5 – 10 ปี 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.2, 2.7, 9 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้-รายจ่ายของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษามากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 76.3 มีรายได้ประจำต่อเดือน 35,001 – 40,000 บาท รองลงมาคือ 30,001 – 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.5 ส่วนที่เหลือมีรายได้ น้อยกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.2 ทุกคนมีแหล่งที่มาของรายได้จากเงินเดือนประจำ ร้อยละ 90.0 มีรายได้เสริมจากเงินค่าวิทยฐานะ ส่วนที่เหลือมีรายได้จากแหล่งอื่นๆ เงินประจำตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 6.4, 3.6 ตามลำดับ มากกว่า 3 ใน 4 หรือร้อยละ 79.1 มีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท รองลงมา คือ 10,001 – 15,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.2, 1.8 ตามลำดับ กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท มีเพียงร้อยละ .9 เท่านั้น เกือบครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 44.5 ได้รับสวัสดิการค่าเช่าบ้าน รองลงมาคือ ค่ารักษาพยาบาลอื่นๆ ค่าเล่าเรียนบุตรค่าวิทยฐานะ 26.4, 22.7 , 3.6 , 2.7 ตามลำดับ มากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 60.0 ใช้จ่ายค่าเดินทางไปทำงานต่อเดือน 1,501 – 2,000 บาท รองลงมาคือ 1,001 – 1,500 บาท 501 – 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.7 , 6.4 ตามลำดับ ผู้ที่ใช้จ่ายค่าเดินทางไปทำงานน้อยกว่า 500 บาท ต่อเดือน มีเพียงร้อยละ .9 ประมาณ 1 ใน 4 หรือร้อยละ 28.2 มีบัตรเครดิต 2 ใบ รองลงมาคือ 1 ใบ มากกว่า 3 ใบ 3 ใบ คิดเป็นร้อยละ 23.6 , 19.1, 10.0 อย่างไรก็ตามพบว่ากลุ่มที่ไม่มีบัตรเครดิต มีถึงร้อยละ 19.1 ร้อยละ 40.0 มีค่าใช้จ่ายในการผ่อนบ้านต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท รองลงมาคือ 15,001 ขึ้นไป น้อยกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0, 9.1, 9.1 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 11.8 ไม่มีภาระในการจ่ายค่าผ่อนบ้าน ร้อยละ 40.0 มีค่าใช้จ่ายในการผ่อนรถต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท รองลงมาคือ 10,001 – 15,000 บาท น้อยกว่า 5,000 บาท 15,000 บาทขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 28.2, 12.4 , 4.5 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 14.5 ไม่มีภาระในการจ่ายค่าผ่อนรถ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสูงถึงร้อยละ 86.4 มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง ส่วนที่เหลือไม่มีทรัพย์สินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 13.6

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการออมของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเกือบครึ่งหรือร้อยละ 43.6 มีเงินออม 1,001 – 5,000 บาท รองลงมาคือ น้อยกว่า 1000 บาท 5,001 – 10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 33.6 , 6.4 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 16.4 ไม่มีเงินออม เกือบครึ่งหรือร้อยละ 46.4 มีเป้าหมายเพื่อใช้จ่ายในอนาคต รองลงมาคือ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน เพื่อเป็นทุนการศึกษาในอนาคตของบุตร เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 36.4 , 9.1, 8.2 ตามลำดับ มากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 56.4 ฝากเงินกับธนาคารเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน รองลงมาคือ ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ ซื้อมูลค่าออม

สินซื้อหลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 33.6 ,8.2, 1.8 ตามลำดับ เกือบครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 42.7 ต้องการรายได้เพิ่มขึ้น รองลงมาคือ ค่าครองชีพลดลง อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 37.3,19.1 ,.9 ตามลำดับ มากกว่าครึ่งหนึ่งหรือร้อยละ 56.4 การออมลดลงเพราะค่าครองชีพเพิ่มขึ้น รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยลดลง รายได้ลดลงคิดเป็นร้อยละ 24.5 , 19.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาคือตัวแปรรายได้(y) ตัวแปรเพศ (SEX)ตัวแปรระดับการศึกษา (Education)และอายุ (Age) โดยมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการครู โดยข้าราชการครูจะมีพฤติกรรมการออมมากขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น เพศหญิงจะมีพฤติกรรมการออมมากกว่าเพศชาย ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการออมมากกว่าข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาดำกว่า และตัวแปรสุดท้ายอายุของผู้ออม โดยข้าราชการครูที่มีอายุน้อยจะมีพฤติกรรมการออมมากกว่าข้าราชการครูที่มีอายุมาก จากผลการศึกษาพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรทุกตัวมีค่าเป็นบวก ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการออม และทฤษฎีวิถีจักรชีวิต สำหรับตัวแปรสถานภาพ (St)ตัวแปร และตัวแปรอายุงาน (work) จากการศึกษาพบว่าไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติคือ ตัวแปรสถานภาพสมรส (St) และตัวแปรอายุงาน (work) ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการออมของข้าราชการครู หรือพฤติกรรมการออมของข้าราชการครูไม่ขึ้นอยู่กับ ตัวแปรสถานภาพสมรส (St) และตัวแปรอายุงาน (work)

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิเคราะห์เรื่อง พฤติกรรมการออมของข้าราชการครู กรณีศึกษา : ข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานในการ ศึกษาไว้ 6 สมมติฐาน และจากผลการวิเคราะห์เมื่อใช้ตัวแปรตามการออม (S) กับตัวแปรอิสระรายได้(y) เพศ (Sex) การศึกษา(Edu) และ อายุ (Age) สถานภาพ (St) และอายุงาน(Work) พบว่าตัวแปรที่ทำการวิเคราะห์ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรรายได้(y) ตัวแปรเพศ (Sex) การศึกษา(Education)และอายุ(Age) และที่เหลืออีก 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรสถานภาพ (St) และตัวอายุงาน(Work)ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

สมมติฐานที่หนึ่ง เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับรายได้ของข้าราชการครูผู้ออมจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้ออม (y) กับการออม(S) พบว่า ข้าราชการครูทั้งเพศ

หญิงและเพศชายเมื่อรายได้เพิ่มสูงขึ้นจะมีความต้องการออมเพิ่มมากขึ้นด้วยและจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้(y) ของผู้ออมกับพฤติกรรมการออม(s) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์คงที่มีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติโดยซึ่งตรงตามทฤษฎี ทั้งสี่คือทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ ทฤษฎีรายได้ถาวรทฤษฎี วัฏจักรชีวิต และทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ โดยเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออมของครัวเรือนดังนี้ รายได้ ที่ใช้จ่ายได้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออม เมื่อรายได้เพิ่มการออมเพิ่ม และ การออมมีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในระยะที่ผ่านมาในทิศทางตรงกันข้ามด้วย

สมมติฐานที่สอง เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับตัวแปรหุ่นที่แสดงถึงเพศของผู้ออม (Sex) โดยเพศหญิงจะมีการออมมากกว่าเพศชาย จากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยทางด้านเพศของข้าราชการครูมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าข้าราชการครูที่เป็นเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการออมมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงจะมีความรับผิดชอบต่อการออมครัวเรือนซึ่งส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสมากกว่าสถานภาพ โสดทำให้มีความต้องการออมเงินเพื่อใช้จ่ายในอนาคต ใช้จ่ายยามฉุกเฉินตรงตามทฤษฎีความต้องการถือเงินของเคนส์

สมมติฐานที่สาม เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับระดับการศึกษา(Education) โดยข้าราชการครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีการออมมากกว่าข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า จากผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยทางด้านระดับการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ปัจจุบันข้าราชการครูจะบรรจุเข้ารับราชการในระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป โดยขึ้นเงินเดือนประมาณ 8,300 บาทซึ่งตรงกับระดับ 3 ส่วนข้าราชการครูที่มีการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปจะบรรจุเข้ารับราชการในระดับชั้น 4 ขึ้นไปซึ่งในระดับชั้นนี้จะมีเงินเดือนประจำที่บรรจุสูงกว่าและบางตำแหน่งมีเงินประจำตำแหน่งให้ด้วยทำให้ปริมาณเงินเหลือสุทธิในการที่จะออมแต่ละเดือนมากกว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติกา นิมสถาพันธ์ (2535), ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การออมของครอบครัวสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ปี 2534

สมมติฐานที่สี่ เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับอายุของข้าราชการครูผู้ออม(Age) โดยอายุเฉลี่ยของข้าราชการครูสูง(มากกว่า 50ปี) จะมีการอมน้อยกว่าข้าราชการครูที่มีอายุน้อยกว่า (50ปี) ลงมาจากผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยทางด้านอายุ(Age) มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ตรง

ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสามารถอธิบายได้ว่าข้าราชการครูที่มีอายุมากจะมีภาระมากกว่าเพราะส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสตรงตามทฤษฎีวัฏจักรชีวิตซึ่งเชื่อว่าในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่ยังมีอายุน้อยรายได้อยู่ในระดับต่ำและรายได้จะสูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น ส่วนปริมาณการใช้จ่ายจะเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตามอายุซึ่งปริมาณการใช้จ่ายจะผกผันกับการออมทำให้ช่วงอายุน้อยจะมีการออมมากกว่า

สมมติฐานที่ห้า เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับสถานภาพสมรส(ST) โดยข้าราชการครูที่มีสถานภาพสมรสจะมีพฤติกรรมการออมมากกว่าผู้โสดที่ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการครูที่มีสถานภาพสมรสย่อมเป็นผู้ที่มีภาระต้องรับผิดชอบครอบครัวมีความต้องการออมเงินเพื่อไว้ใช้จ่ายในอนาคต เพื่อเป็นทุนการศึกษาบุตรสำหรับผู้ที่มีบุตรและเพื่อไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ตามแนวคิดทฤษฎีการออมของเคนส์รายได้จากรัวเรือนสามารถถูกจัดสรรใน 3 ทางด้วยกัน คือ จ่ายภาษี บริโภค หรือการออม รายได้หลังหักภาษีเป็นรายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (Disposable Income) ดังนี้

$$Y = S + C \quad (1)$$

โดยที่ Y = รายได้ที่เอาไปใช้จ่ายได้จริง

S = การออม

C = การบริโภค

สมมติฐานที่หก เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับอายุงาน(Work) โดยผู้โสดที่มีอายุงานสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการออมมากกว่าผู้โสดที่มีอายุงานน้อยกว่าจากผลการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยอายุงานมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบแสดงว่าข้าราชการครูที่มีอายุงานสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการออมมากกว่าซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าข้าราชการครูที่มีอายุงานมากส่วนใหญ่จะมีระดับเงินเดือนสูงกว่าข้าราชการครูที่อายุงานน้อยเนื่องจากเพิ่งได้รับการบรรจุเข้ารับราชการและข้าราชการครูที่มีอายุงานมากส่วนใหญ่จะมีเงินประจำตำแหน่งมากกว่าด้วยทำให้มีรายได้สุทธิเหลือสำหรับการออมมากกว่า

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าเพศเป็นตัวแปรอิสระที่อิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการ กล่าวคือข้าราชการครูไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชายย่อมมีความต้องการออมเงินไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น รัฐบาลจึงควรมีนโยบายเพิ่มรายได้ให้กับข้าราชการครู โดยการพิจารณาปรับอัตราเงินเดือนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจปัจจุบันให้เหมาะสมกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น รายได้ที่แท้จริงของ ซึ่งเมื่อข้าราชการครูมีรายได้สูงขึ้นก็จะส่งผลให้การออมเพิ่มมากขึ้นและส่งผลให้รัฐบาลไม่ต้องรับภาระในการเร่งรัดพัฒนาหนี้สินของข้าราชการครูต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤติกา นิมิตตาพันธ์ (2543) *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
ขวัญชนก อินทะกุล (2550) *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนในอำเภอสันทราย
จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- จิฎิกรรณ์ เนืองหล้า (2552) *พฤติกรรมการออมของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในอำเภอเมือง
เชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- นัยนา พัฒนะณรงค์เลิศ (2548) *พฤติกรรมการออมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ปณต พรหมณัพันธ์ (2546) *ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรใน
เขตเทศบาลนครเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- ประยงค์ ภูศิริสิน (2551) *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนในเขตอำเภอเมืองจังหวัด
เชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- พริษฐ์ บุญรักษ์ (2547) *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมของข้าราชการวิทยาลัยพลศึกษา
เชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- วารภรณ์ กิตติวรบุตร (2549) *ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารกสิกรไทยจำกัด
(มหาชน). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- เสาวลักษณ์ ธรรมที่ปลูก (2538) *พฤติกรรมการออมของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ธกส.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- สุโขทัยธรรมมาราช, มหาวิทยาลัย. คณะเศรษฐศาสตร์. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ (2549) *จัดพิมพ์
จัดพิมพ์โดย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาราช*
- โสภิต พงษ์รัตนานุกูล (2552) *พฤติกรรมการออมและความมั่งคั่งของครัวเรือนในภาคเหนือ
ของประเทศไทย. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

http://www.bpcd.net/new_subject/library/research/document/sopida/research/business/

Money/02.pdf

www.econ.cmu.ac.th

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมออมของข้าราชการครู ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาพฤติกรรมออมของข้าราชการครูในอำเภอหาดใหญ่ จ.สงขลา เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยพฤติกรรมออมของข้าราชการครู ซึ่งการศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการวิชา (Research Exercise Economics) สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. สถานภาพ

- โสด สมรส
 หย่า หม้าย

3. จำนวนบุตร

- ไม่มีบุตร 1 คน
 2 คน มากกว่า 2 คนขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาโทขึ้นไป

5. ระดับขั้นตำแหน่งอาชีพ

- ครู คศ.1 ครู คศ. 2
 ครู คศ. 3 สูงกว่า คศ. 3 ขึ้นไป

6. อาชีพของสามี/ภรรยา

6.1 สามี

☐ รับราชการ	☐ รับจ้างทั่วไป
☐ เกษียณอายุ	☐ บริษัทเอกชน
☐ รัฐวิสาหกิจ	☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ เกษตรกร	☐ พ่อบ้าน
☐ อื่น ๆ ระบุ.....	

6.2 ภรรยา

☐ รับราชการ	☐ รับจ้างทั่วไป
☐ เกษียณอายุ	☐ บริษัทเอกชน
☐ รัฐวิสาหกิจ	☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ เกษตรกร	☐ แม่บ้าน
☐ อื่น ๆ ระบุ.....	

7. จำนวนอายุราชการ

☐ 5-10 ปี	☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี	☐ มากกว่า 21 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ – รายจ่ายของผู้ตอบแบบสอบถาม

8. รายได้ประจำที่รับต่อ 1 เดือน

☐ น้อยกว่า 10,000 บาท	☐ 10,001 – 15,000 บาท
☐ 15,001 – 20,000 บาท	☐ 20,001 – 25,000 บาท
☐ 25,001 – 30,000 บาท	☐ 31,001 – 35,000 บาท
☐ 35,001 – 40,000 บาท	☐ 40,001 บาทขึ้นไป

9. แหล่งที่มาของรายได้

☐ เงินเดือนประจำ	☐ รายได้จากการสอนพิเศษ
☐ วิทยฐานะ	☐ รายได้จากการทำงานพิเศษ

- ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
10. แหล่งที่มาของรายได้เสริม
- ( ) ค่าวิทยฐานะ ( ) เงินประจำตำแหน่ง
( ) ค่าสอนพิเศษ ( ) อื่นๆ
11. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อเดือน
- ( ) น้อยกว่า 5,000 บาท ( ) 5,001 – 10,000 บาท
( ) 10,001 – 15,000 บาท ( ) 15,001 – 20,000 บาท
( ) 20,001 บาทขึ้นไป
12. สวัสดิการที่ได้รับต่อเดือน
- ( ) ค่าเล่าเรียนบุตร ( ) ค่าเช่าบ้าน
( ) ค่าวิทยฐานะ ( ) ค่ารักษาพยาบาล
( ) อื่นๆ.....
13. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานต่อ 1 เดือน
- ( ) น้อยกว่า 500 บาท ( ) 501 – 1,000 บาท
( ) 1,001 – 1,500 บาท ( ) 1,501 – 2,000 บาท
( ) 2,001 บาทขึ้นไป
14. จำนวนบัตรเครดิตถือ
- ( ) ไม่มีบัตร ( ) 1 ใบ
( ) 2 ใบ ( ) 3 ใบ
( ) มากกว่า 3 ใบขึ้นไป
15. ที่พักอาศัยในปัจจุบัน
- ( ) บ้านตนเอง
( ) บ้านพักสวัสดิการ
( ) บ้านเช่า
( ) อื่น ๆ ระบุ.....

16. ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง

- ( ) รถยนต์ ( ) รถจักรยานยนต์
( ) รถจักรยาน ( ) ใช้บริการรถโดยสารประจำทาง

17. ค่าใช้จ่ายด้านการผ่อนบ้านต่อเดือน

- ( ) ไม่มีภาระ ( ) น้อยกว่า 5,000 บาท
( ) 5,001 – 10,000 บาท ( ) 10,001 – 15,000 บาท
( ) 15,001 บาทขึ้นไป

18. ค่าใช้จ่ายในการผ่อนรถต่อเดือน

- ( ) ไม่มีภาระ ( ) น้อยกว่า 5,000
( ) 5001 – 10,000 บาท ( ) 10,001 - 15,000
( ) 15,000 บาทขึ้นไป

19. ท่านมีทรัพย์สินเป็นของตนเองหรือไม่

- ( ) ไม่มี ( ) มี

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

20. ปริมาณเงินออมต่อ 1 เดือน

- ( ) ไม่มีเงินออม ( ) น้อยกว่า 1,000 บาท
( ) 1,001 – 5,000 บาท ( ) 5,001 – 10,000 บาท
( ) 10,001 บาทขึ้นไป

21. เป้าหมายในการออมของท่านคือ

- ( ) เพื่อเป็นทุนการศึกษาในอนาคตให้บุตร ( ) เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน
( ) เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ ( ) เพื่อใช้จ่ายในอนาคต
( ) อื่น ๆ ระบุ.....

22. รูปแบบในการออมของท่านเป็นแบบใด

☐ ฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์	☐ ฝากเงินกับธนาคารเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารออมสิน
☐ ซื้อสลากออมทรัพย์	☐ ซื้อหลักทรัพย์ เช่น หุ้น ตราสารหนี้
☐ ซื้อพันธบัตร	☐ ซื้อทอง
☐ เก็บไว้เอง	☐ อื่น ๆ ระบุ.....

23. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การออมของท่านเพิ่มขึ้น

☐ รายได้เพิ่มขึ้น	☐ ค่าครองชีพลดลง
☐ อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น	☐ อื่น ๆ ระบุ.....

24. ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลให้การออมของท่านลดลง

☐ รายได้ลดลง	☐ ค่าครองชีพเพิ่มขึ้น
☐ อัตราดอกเบี้ยลดลง	☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาววรรณภา สุวรรณช่าง
วัน เดือน ปีเกิด	17 มิถุนายน 2524
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	ศบ.บ. มหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	ธนาคารชนชาติ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์อาวุโส